

COACH

„Ragby je způsob života“

Christian Gajan

Věhlasný francouzský trenér, který vedl i český národní tým

SPORT

magazín vydávaný
ve spolupráci s Českým
olympijským výborem

ČESKÁ
TRENÉRSKÁ
AKADEMIE

baseball
basketbal
florbal
fotbal
kolečkové sporty
lední hokej
hokejbal
plavecké sporty
squash
softball
stolní tenis
veslování
volejbal

PŘEDPLAŤTE SI

Spot

A ZÍSKEJTE O2 TV OD 1 KČ MĚSÍČNĚ

ČTVRTLETNÍ PŘEDPLATNÉ

za 1304 Kč
+ O2 TV Stříbrná
na 1 měsíc
za 1 Kč

~~(bezná cena 449 Kč)~~

kód 2109A

PŮLROČNÍ PŘEDPLATNÉ

za 2608 Kč
+ O2 TV Stříbrná
na 3 měsíce
za 3x 1 Kč

~~(bezná cena 1347 Kč)~~

kód 2109B

ROČNÍ PŘEDPLATNÉ

za 5216 Kč
+ O2 TV Sport Plus
na 1 rok
za 4x 1 Kč

~~(bezná cena 3196 Kč)~~

kód 2109C

**KAŽDÁ NABÍDKA
PLATÍ POUZE
PRO PRVNÍCH
100 NOVÝCH
PŘEDPLATITELŮ!**

**Objednávejte na IKIOSEK.CZ/SPORT,
nebo e-mailem na predplatne@cncenter.cz**

PLATNOST AKCE JE DO 31. 12. 2021 NEBO DO VYČERPÁNÍ ZÁSOB. KOMPLETNÍ PODMÍNKY NAJDETE NA ISPORT.CZ/PREDPLATNE-O2TV

Akce je určena pouze pro nové předplatitele a platí do vyčerpání zásob slevových kódů. Doručení kódu proběhne do 14 dnů od dodání prvního výtisku. Kompletní podmínky akce a návod na využití kuponů najdete na iSport.cz/predplatne-o2tv.
Nabídka platí pouze pro objednávky doručované na území České republiky. Tuto akci pořádá společnost CZECH NEWS CENTER a.s., IČ 02346926, se sídlem Komunardů 1584/42, 170 00 Praha 7. Podmínky pro dodávku periodického tisku formou předplatného, kterými se řídí práva a povinnosti při poskytování předplatného, a informace o zpracování osobních údajů jsou uveřejněny na internetové stránce www.cncenter.cz/predplatne.

COACH

COACH. Měsíčník. Ročník 6., číslo 11, vychází 2. 11. 2021.
Samostatně neprodejné, vychází jako příloha deníku SPORT.
Adresa: 170 00 Praha 7, Komunardů 1584/42,
e-mail: magazinsport@cncenter.cz,
www.isport.cz,
telefon: po předvolbě +420 225 97
volte linku 5275,
Redakce – linka 5111.

Šéfredaktor: Lukáš Tomek,
vedoucí redaktor: Petr Schimon,
grafici: Jaroslav Komolý, Kristýna Kubová,
autor grafické úpravy: Milan Jaroš,
redakční rada: Michal Ježdík, Filip Šuman,
Zdeněk Haník, Michal Barda,
inzerce: Jan Nassir (7338),
jan.nassir@cncenter.cz,
ředitel inzerce: David Šaroch (7227),
kontakt na inzertní poradce: linka (7512),
marketing: Patrik Kubečka,
e-mail: patrik.kubecka@cncenter.cz,
ředitel výroby a distribuce: Libor Berka (7283).

Vydává: CZECH NEWS CENTER a.s.,
Komunardů 1584/42, 170 00 Praha 7,
IČO: 02346826
Generální ředitel: Juraj Felix, Tomáš Stránský.
Rozšiřují společnosti PNS a.s.
Tiskne: Slovenská Grafia a.s.,
ISSN 2464-6865.

Registrace MK ČR E 22423.
Nevyžádané rukopisy, fotografie
a kresby se nevracejí.
Redakce nezodpovídá za obsah inzerátů.
Publikování nebo jakékoli jiné formy dalšího
šíření obsahu časopisu COACH
jsou bez písemného souhlasu vydavatele
zakázány.
© CZECH NEWS CENTER a.s.

TERMÍN UZÁVĚRKY: 26. 10. 2021
TITULNÍ SNÍMEK: HERBERT SLAVÍK
VE SPOLUPRÁCI:

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Rugby, respekt ke všemu

Fenomén ragby, fascinující projev čistého chlapeckého boje humánními prostředky. Hlavní respondent tohoto čísla Christian Gajan v rozhovoru s Michalem Bardou říká: „Myslím, že je to jedinečností kolektivního boje. Individuální sporty jako judo, box nebo bojové sporty jsou jiné, tam je to boj jeden na jednoho, sportovec je sám. Bojovat společně jeden za druhého je ale jiné, je to boj o budoucnost společenství. A pak je to celý život po ragby a kolem ragby. Ragby je často považováno za víc než sport, je to způsob života.“

Vidím to podobně, každý boj je vlastně rozhovor. Se soupeřem i se sebou samým.

Akteři se sice snaží dostat průběh boje - v tomto případě ragby, ale dosadte si jakoukoliv jinou hru - pod svoji kontrolu, ale to se nikdy nepodaří, poněvadž králem je vždy hra sama. Je nepodmanitelná. Zaplatpánbůh. Jediné, co nám boj laskavě a zadarmo daruje, je možnost poznání v podobě výsledku. Poznání sebe i řádu světa.

Boj či hra jsou skvělými léčiteli nabuřelosti a pýchy, protože ono poznání není nikdy navěky a musíte o něj zápasit znovu a znovu. Nikdo nemá zaručenou definitivu. To je smysl hry i sportu jako takového.

A Gajan pokračuje: „Myslím, že klíčová jsou hlavně pravidla, protože patnáct mužů proti patnácti v souboji o jedno území je vlastně válka. Je třeba, aby

pravidla byla nastavena správně a byla dodržována. Učíme děti respektovat pravidla v každé oblasti už odmala. A v ragby jsme schopni toto nastavení udržet a zachovat.“

Jak sleduji ragby, věřím mu to a závidím. Pravidla a jejich dodržování, včetně boje fair play, je základní mantrou ragby. A vypůjčím si naposledy slova pana Gajana. „V mé kariéře jsou tři podstatná slova, která mi vždy pomáhala fungovat: důvěra, respekt a čestnost.“

Já bych rád vyzvedl z těch tří především slovo respekt. Respekt k soupeři, respekt k pravidlům, respekt k hodnotám svého sportu. To mě fascinuje na ragby.

Doporučuji učit se sportovní etice od ragbistů, boxerů i judistů, čímž vás zvu k přečtení nejen tohoto rozhovoru, ale i dalších v tomto čísle měsíčníku COACH, a to v tradičních rubrikách jako například: Je v pořádku nebyť vždy zcela v pořádku v rubrice Michala Ježdíka a Multi-sport v krvi hráčů NHL v rubrice Slávy Lenera.

Přátelé, řítí se na nás znovu covid, tak doufejme, že to mládežnický sport neodsrdí jako na jaře. Příjemnou četbu!

Zdeněk Haník

bývalý trenér volejbalové reprezentace a předseda České trenérské akademie ČOV

FOTO: HERBERT SLAVÍK/ČOV

Pravý úspěch je respekt

Tituly ve Francii s Toulouse a Castres, v Itálii s Benettonem Treviso, k tomu japonská Fukuoka či Praha... Tam všude Francouz **CHRISTIAN GAJAN** učil a trénoval ragby. Vypráví o tom tak poutavě, že máte pocit, že je to snadné a že byste si to s šišatým míčem dokázali sami stříhnout taky. Pak se zarazíte, protože si uvědomíte, že většinu času vlastně vůbec nevypráví o ragby, ale o životě. Není to rozpor, ragby je totiž jeho způsob života.

TEXT: MICHAL BARDA

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Pane Gajane, žijete s ragby celý svůj život a jste ten nejpovolanější, kdo to může posoudit: proč je ragby tak populární?

„Myslím, že je to jedinečností kolektivního boje. Individuální sporty jako judo, box nebo bojové sporty jsou jiné, tam je to boj jeden na jednoho, sportovec je sám. Bojovat společně jeden za druhého je ale jiné, je to boj o budoucnost společnosti. A pak je to celý život po ragby a kolem ragby. Ragby je často považováno za víc než sport, je to způsob života. I to historicky pochází z boje, protože po boji vždy bylo třeba si společně odpocínout.“

Jaké nejdůležitější vlastnosti špičkový hráč ragby potřebuje?

„Nejdůležitější vlastností je správná mentalita. Jít bojovat prostě není snadné. Pak je to právě schopnost jít do boje společně, protože úspěch jednoho závisí na druhém. Pro všechny je důležité tvořit tým. A proto je tam kouč, jehož nejdůležitější schopnost a úkol je spojit hráče, aby fungovali společně s jedním cílem jako tým. A to je zajímavé, vlastně nejzajímavější ze všeho.“

Ragby pochází z Anglie a podobně jako fotbal se rozšířilo do celého světa. Přitom si ale celou dobu dokázalo udržet vnitřní ethos a ducha fair play a respektu k soupeři. Jak je to možné?

„Myslím, že klíčová jsou hlavně pravidla, protože patnáct mužů proti patnácti v souboji o jedno území je vlastně válka. Je třeba, aby pravidla byla nastavena správně a byla dodržována. Učíme děti respektovat pravidla v každé oblasti už od mala. A v ragby jsme schopni toto nastavení udržet a zachovat.“

Jak se vám to daří? Jak udržujete tuto kulturu už od dětství až po profesionální týmy?

„Je důležité, aby malé děti vychovávali bývalí hráči, rodiče a všichni kolem nich. Aby pro ně byli vzorem. Každý to musí dělat vědomě a důsledně, každý musí nést svůj díl zodpovědnosti. Klíčový je přechod dětí do dospělosti. Kdybychom připustili volný boj bez pravidel, výsledkem by bylo jen násilí. Vyhrát chce každý a je to v pořádku, ale při dodržování pravidel. Fyzická příprava udělala obrovský pokrok. Hráči jsou rychlejší, větší a osvalenější. Stejně tělo je mnohem silnější a rychlejší, a pokud bychom neudrželi správný směr ve vývoji a dodržování pravidel, mohlo by to být velmi nebezpečné.“

A jevištěm těch nejlepších se pak stává ragbyový World Cup s vysokou sledovaností...

„Z ragby se stalo velké divadlo, protože je nyní mnohem rychlejší. Mnohem víc se hraje, víc se přihrává, akce stíhá akci. Před dvaceti lety se z osmdesáti-

RAGBYOVÝ TRENÉR

CHRISTIAN GAJAN

Narozen: 6. 9. 1957 v Toulouse

Trenérská kariéra: Stade Toulouse (1980-82, 1990-93), Rodez Aveyron (1993-96), Castres (1996-98), Benetton Treviso (It./1998-2000), Stade Toulouse (asistent 2000-02), Castres (2002-05), Red Sparks (Jap./2006-07), Venise (It./2008-10), reprezentace Česka (2008-09), Aviron (2010-11), Zebre (It./2012-13), Carcassonne (2014-16), Cahors (2016-19)

Největší úspěchy: mistr Francie (2001 s Toulouse) a Itálie (1999 s Benettonem Treviso)

FOTO: HERBERT SLAVIK/ČOV

nutového utkání efektivně hrálo dvacet minut, dnes se v dobrém utkání hraje čtyřicet nebo padesát minut. Za dvacet let je to dvojnásobek.“

Experti ale říkají, že na severní a jižní polokouli se hraje jiné ragby. Není to trochu přehnané?

„Myslím, že základní rozdíl je především v kultuře sportu. Nový Zéland je nejlepší a pro všechny ragbisty příkladem a inspirací. Na Zélandu má každý ovce, ragbyový míč a loď. Každé dítě si osahá ragbyový míč už ve škole a hraje pak doma na zahradě. To je pro vývoj zásadní. S postupem času se pak rozdíl mezi Jihem a Severem vyrovnává, protože hodně hráčů z Nového Zélandu, Jižní Afriky a Austrálie přichází hrát do Evropy. Řekl bych, že na severní polokouli jsme v ragby opoždění tak o dvacet let. Snažíme se to dohnat, ale jde to pomalu.“

Co je pro kouče nejobtížnější hráče v ragby naučit?

„Každý hráč je člověk a každý člověk je jiný. Po celý život pro mne bylo nejdůležitější poznat, jaký člověk uvnitř každého hráče je. Protože když poznáte člověka,

budete schopni z něj dostat to nejlepší. Je to dlouhá a obtížná cesta a těžká práce, ale ta nejzajímavější na světě. Ragby je z třiceti procent technika a taktika a ze sedmdesáti procent schopnost poznat člověka a dostat z něj to nejlepší. To nejobtížnější je tedy zároveň i to nejzajímavější.“

Popularita ragby vyskočila i zařazením sedmiček na olympijský program v roce 2016. Jak významný je rozdíl mezi patnáctkami a sedmičkami? Nevzniknou časem dva víceméně odlišné sporty?

„Já myslím, že jsou to dva různé sporty už teď. Jen si to představte: hraje patnáct hráčů, nebo sedm, ale hřiště je stejné! Znamená to, že vnímání volného prostoru a možnost tvořit hru jsou úplně jiné. Pravidla jsou také jiná, tím jsou jiní i hráči. Sedmičky jsou jiné a jsou skvělou reklamou pro celé ragby, protože jsou zajímavé pro televizi. Utkání sedmiček je kratší, hrají se dvě až tři utkání za den turnajovým způsobem, je to úplně jiná intenzita. Pro mne jsou to dva odlišné sporty. Je to podobné, jako když srovnáváte házenou, volejbal, ragbyové

„RAGBY JE Z TŘICETI PROCENT TECHNIKA A TAKTIKA A ZE SEDMDESÁTI PROCENT SCHOPNOST POZNAT ČLOVĚKA A DOSTAT Z NĚJ TO NEJLEPŠÍ.“

INZERCE

Paramount
NETWORK

COMEDY CLUB

HUMOR, CO KOPE
NOVÁ ŘADA OD 15. LISTOPADU

FOTO: PROFIMEDIA.CZ (3X)

patnáctky nebo sedmičky. Všechno se to hraje s míčem, ale zbytek je odlišný!“

Myslím, že ragby a házená jsou si strašně podobné. Vezmi míč, a když jsi dost rychlý a tvrdý, projdi na branku sám. A když ne, stáhni na sebe dva soupeře a přihraj spoluhráči do uvolněného prostoru.

„Přesně tak to je. Házená je krásný sport, je jako ragby, ale v hale. Obojí jsou to vlastně týmové bojové sporty, kde fyzický tlak a připravenost hrají důležitou roli. Claude Onesta, trenér házenkářských mistrů světa, Evropy i olympijských vítězů, dosáhl mnoha senzačních úspěchů.“

Znáte se s Claudem Onestou dobře?

„Claude je můj blízký přítel, mluví stejným jazykem. Jsme stejně staří, studovali jsme spolu na univerzitě v Toulouse. Claude hrál na univerzitě ragby taky, hrál ve druhé řadě a hrál dobře. Neděláme stejný sport, ale díváme se na sport stejně, o řadě témat jsme se spolu radili a pořád o sobě víme. Moc si ho vážím. Claude Onesta už tři roky francouzské házenkáře nevede, pracuje jako Performance Director pro olympiádu v Paříži 2024, je vlastně spojkou mezi francouzským sportem, olympijským výborem a vládou.“

Sonny Bill Williams, bývalý novozélandský boxer supertěžké váhy, pod tlakem jihoafrického tandemu RG Snyman a Frans Malherbe na posledním MS v Japonsku. Před dvěma lety tam právě tým JAR vystřídal na trůnu All Blacks, nejsilnější velmoc.

Je to pro mne fascinující a trochu osobní, protože jako aktivní házenkář jsem nikdy v životě s francouzským týmem neprohrál. V roce 1992 jsem začal trénovat reprezentaci a přesně v té době se to lámalo. Francouzi na MS 1993 získali stříbro a o dva roky později se poprvé stali mistry světa. A od té doby jsme je v reprezentaci dokázali porazit jen jednou, oni se stali šestkrát mistry světa, třikrát mistry Evropy a třikrát vyhráli olympiádu. Kde se ta trpělivost a důslednost ve Francouzích vzala?

(směje se) „Myslím, že nejdůležitější bylo, že sportovní federace ve Francii vypracovala projekt, jak se dostat do světové špičky, a pak podle něj důsledně pracovala. Postavila správné lidi do správných funkcí, dala jim pravomoci a naslouchala jim. Je to strašně zodpovědná úloha. Myslím, že skoro vždy, když se objeví problém, je to obecně vzato problém politický - problém lidí, problém zájmů nebo problém moci. Ale když je projekt správně nastaven, vedou ho správní lidé a nehádají se, úspěch se obvykle dostaví. Protože stále hledají nové cesty, jak se společně úspěchu dopracovat. Úspěch je pak už jen důsledkem té práce.“

Zažil jste ragby a hráče po celém světě. Setkával jste se s velkými rozdíly?

„Největší rozdíly vytváří vlastní společnost. Když jsem šel do Japonska, byl jsem ve styku s profesionálním japonským týmem tři roky. Každý rok za mnou přijeli do Francie a sledovali mne týden při práci. Po třech letech mi řekli, abych přijel. Nejdřív jsem nechtěl, protože je to daleko a kulturní rozdíly jsou opravdu velké. Japonsko je obrovský kulturní šok, problémem jsou i slova, která v japonštině zcela chybí. Jedním z nich je komunikace. Japonci se vám klaní a říkají ano, ano, bez problému, souhlasím, ano. Ale musíte si stále ověřovat, co tím myslí. Začátek byl těžký, ale pak jsem poznal úplně jinou kulturu a osobnost tamních lidí. Po dvou letech už jsem se orientoval a měl jsem situaci pod kontrolou, a již to byl úspěch.“

Jak jste ten začátek zvládal?

„V mé kariéře jsou tři podstatná slova, která mi vždy pomáhala fungovat: důvěra, respekt a čestnost. Pracoval jsem ve špičkových organizacích v různých zemích světa, trénoval profesionály i amatéry, ale vždycky jsem se spoléhal na tato tři slova. Když jsem cítil, že chybí důvěra, a může se to stát v rodině, klubu i mezi dvěma jednotlivci, vždy jsem hledal možnost, jak ji znovu nastolit. A když to nebylo možné, tak jsem se s tím člověkem raději rozloučil, protože když nemám jeho důvěru, respekt a upřímnost, nestojí to za to. Když máte řídit, musíte také rozhodovat, a to bez důvěry nejde.“

Stačilo to?

„Tato tři slova mi vždy umožňovala naslouchat, řídit a také pochopit, co se děje. Pochopit ostatní, vyvíjet se, ale také předvídat. Když trenér nepředvídá, je ztracený a cítí se špatně i před týmem. Když máte výborné hráče, musíte být skvělý, protože když uděláte chybu, hráči vám to dají poznat. Špičkový hráč se nedívá do země: podívá se vám do očí a řekne: Stačí, dost! Pokud člověk s těmi třemi slovy pracuje a předvídá, už tím vyhrál, protože se té největší chyby nedopustí. Ale netvrdím, že to k úspěchu stačí.“

Co ještě je potřeba?

„Další věc, která mi přijde zásadní, je někam náležet. Luciano Benetton je velký milovník ragby, jeho bratr Gilberto miloval basketbal. Když se dostanete

do Benettonu Treviso, musíte být oblečen jako všichni ostatní, musíte mít stejnou kravatu a stejné zelené polo tričko. Přijdete do podnikové prodejny, která je vlastně obrovská šatna, tam vás obléknou, a když vyjdete ven, budete celý od hlavy až k patě oblečený v Benettonu. Budete celý Benetton. A pak už to s vámi jde. Kdo se přes tuto fázi nedostane, nemůže nikoho v Benettonu vést. Je třeba být zvědavý, proniknout do té kultury a naučit se chápat, odkud věci pocházejí a proč jsou takové, jaké jsou. Pak můžete mezi lidi, se kterými budete pracovat, vstoupit. Je to tíha a zároveň obrovská síla. A v národním týmu je to podobné. Je to zátěž, ale zároveň nám to dává sílu.“

To už jsme daleko mimo ragby...

„Viděl jsem Lukáše Krpálka, jak po vítězství v Tokiu zadržoval emoce, pozdravil soupeře a prokazoval mu respekt, protože to je judo. A pak se uvolnil a plný emocí skočil na svého trenéra. To už není judo, to je o zemi, kterou reprezentuje, spolu s ním se radoval celý národ. Tomu říkám někam patřit, přináležet k něčemu. I to v řízení považuji za zcela zásadní. Naše společná historie, naše úspěchy, místo, kam náležím. Měl jsem to štěstí, že jsem mohl pracovat ve čtyřech zemích a zažít různé pocity sounáležitosti.“

Jedna z těch zemí byla i Česká republika.

„Pracoval jsem v Česku rok a měl jsem to štěstí připravovat tým na utkání proti Rusku. Vždy se v přípravě snažím udělat něco zvláštního, zpravidla to vznikne spontánně v týdnu před utkáním. Tehdy jsem mluvil o historii Česka a Ruska, o významných okamžicích, které tato země zažila. Nevím, co mezi hráči proběhlo, ale všiml jsem si, že někteří z nich pak plakali. Přestože Rusové byli techničtější i silnější a lépe připravení, byli jsme pak během dvaceti minut naprostými králi na hřišti. Dvacet minut stačilo, aby se český tým semknul a snažil se Rusy pokořit, všichni společně! Pak už jsme jim nestačili, ale bylo krásné to vidět a moc rád na tu zkušenost vzpomínám. Pokaždé, když si na to vzpomenu, mám husí kůži.“

Z devíti světových šampionátů třikrát vládly Nový Zéland a JAR, dvakrát Austrálie a jednou Anglie

12

Minimálně od 12. století se hrály na Britských ostrovech hry podobné fotbalu a ragby. V dalších čtyřech stoletích je ale zákony zakazovaly, protože odváděly pozornost od důležitějšího tréninku s lukem.

INZERCE

ČESKÁ
OLYMPIJSKÁ
NADACE

ČESKÝ
OLYMPIJSKÝ
VÝBOR

**Pomozte nám
vrátit děti
ke sportu.
Stojí to za to!**

www.olympijskanadace.cz

HLAVNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

Česká televize

Ani v Česku ale začátek nebyl snadný?

„Když jsem v roce 2008 přijel pracovat do Česka, byl jsem přijat v sídle federace na Strahově. Vzpomínám si, jak jsme šli pořád nahoru, byla zima, hrozná mlha a kolem ten monumentální polorozpadlý stadion z dob komunismu. Byly tam kanceláře všech federací. Padla na mě celá váha té historie, strašně to na mne zapůsobilo. Pak jsme jeli do olympijského centra v Nymburce, vysoce moderního, ale moderního v době před padesáti lety. Studoval jsem předtím historii Česka a říkal jsem si, ta země je prostě taková, to neplatí jen pro ragby. A pak jsem se procházel po Praze, viděl nádherné město s jeho historií a vnímal ten kontrast. Pak je jednodušší mluvit s lidmi, kteří zde žijí.“

Francouzské týmy byly na olympiádě v Tokiu extrémně úspěšné, z osmi

„MĚL JSEM TO ŠTĚSTÍ PŘIPRAVOVAT ČESKÝ TÝM NA UTKÁNÍ PROTI RUSKU. TEHDY JSEM MLUVIL O HISTORII ČESKA A RUSKA, O VÝZNAMNÝCH OKAMŽICÍCH, KTERÉ TATO ZEMĚ ZAŽILA. NEVÍM, CO MEZI HRÁČI PROBĚHLO, ALE NĚKTEŘÍ Z NICH PAK PLAKALI.“

turnajů mužů a žen v basketu, házené, volejbalu a ragby získaly šest medailí, z toho čtyři zlaté. Jak je to možné?

„Myslím, že hlavní důvod je ten, že každý z těch sportů má dlouhodobě opravdu kvalitní vedení. V basketu je to Vincent Collet, v házené to byl dlouho Claude Onesta, ve volejbalu Laurent Tillie, který po olympiádě v Japonsku podepsal kontrakt a zůstal tam. Všichni tihle lidé pracovali s reprezentací koncepčně osm nebo deset let, teprve pak měli úspěch. Myslím, že na počátku je vždy úspěch vzdělaných trenérů nejvyšší soutěže, pak může vyhrávat reprezentace. A samozřejmě generace skvělých hráčů, protože pro dobrý tým potřebujete dobré hráče.“

Zmínil jste vzdělané trenéry...

„Můžete mít dva různé přístupy k řízení týmu. Můžete na hráče křičet, budít strach a vyvolávat stres. Můžete vytvořit takový tlak, že hráč přestane fungovat, nedůvěra a podezřívavost ochromují iniciativu. Když jsem hrál, tak jsem něco takového nikdy neuměl vstřebat. Nesnášel jsem, když na mě někdo mluvil jako na malé děcko. Hráči se pak také tak chovají – trenér na ně křičí a oni sedí, dívají se do země a nechají si to líbit. Strpí to a jdou hrát. Někdy to zabere, to nepopírám, systém přísné kontroly je jednodušší než systém důvěry. Ale já tak nepracuji, protože si myslím, že důvěra vás dovede dál.“

Jak tedy pracujete vy?

„Pro mne učit, vést, řídit a trénovat někoho znamená také umožnit mu růst. Ragby ve Francii má dnes pravděpodobně nejbohatší soutěž v Evropě, máme finančně i lidsky bohaté kluby. Máme dobré renomé, což přitahuje řadu hráčů, trenérů a dalších osobností, máme i skvělou profesionální ligu. A tady přicházíme k tématu vzdělávání a k tomu, jak se lidé učí. Před dvaceti nebo pětadvaceti lety totiž byli trenéry ragby většinou lidé z univerzit. Měli vzdělání a vzdělávali ostatní, předávali jim poznatky a pomáhali jim v rozvoji. Teprve potom přišla technika a taktika ragby, ten specifický ragbyový zbytek.“

Je cítit, jak hluboce jste o tom přesvědčen...

„Trenér musí mít základ univerzitní, vzdělanostní, a musí být také manažer, který se zlepšuje na základě svých zkušeností a jejich sdílení. Vzdělává se na různých místech a setkává se s různými lidmi, to je základ jeho profese. Nyní,

FOTO: HERBERT SLAVÍK/ČOV

Od Ria 2016 je v olympijském programu menší, sedmičkové ragby. V mužích bralo dvakrát zlato Fidži, v ženách se podělily Australanky a Novozélandanky.

když jako Francie po dvaceti letech na olympiádě v kolektivních sportech vyhráváme, ať už je to házená, volejbal či další, je to výsledkem práce trenérů, kteří měli univerzitní vzdělání. Práce lidí, kteří dlouho pracovali v rámci federace, vyškolili své spolupracovníky a další lidi v týmu a podařilo se jim pak dosáhnout výsledků.“

Je spojení trenérského vzdělání s praxí ve Francii opravdu tak idylické?

„Dnes ve Francii máme i trenéry, kteří přecházejí z hřiště rovnou na lavičku. Neznají detailně jednotlivé hráče, nevědí, jak hrají v obraně, a nikdy se nevěnovali výchově mladých. Z profesionální hráčské smlouvy přecházejí přímo na lavičku a pokračují v tom, co dělali dřív jako hráči. Další faktor je, že šéfové profesionálních klubů jsou často finančníci, kteří dobře neznají vlastní sportovní činnost a klub mají jako milenkou. Znají

jména, ale ne, co je za nimi. Často pak dochází k přehmatům. Dnes to funguje, ale sám se často ptám, jaké to za pár let bude mít důsledky pro jednotlivce i pro celý vývoj sportu?“

Dá se s tím něco dělat?

„Existuje důležitý koncept pomoci a asistence, systém mentoringu. Trenér toho obvykle moc nenaspí, a když spí, tak přemýšlí. Když jako trenér ráno vstávám, vím, co budu dělat. Jsem si celkem jistý, ale potřebuji někoho, kdo by mi oponoval a řekl, že mohu mít pravdu, ale že bych také něco mohl udělat jinak. Často potřebuji ve svých jistotách potvrzení. Mám ale také určité pochyby a nejistoty, nikdo nejsme Bohem. Potřebuji někoho, kdo mi pomůže pochyby upřímným slovem či krátkou diskuzí vyjasnit. Myslíš, že je to tak, nebo ne? Máš pravdu, je třeba opravdu udělat tohle? A až potom předstoupím před svůj tým a vysvětlím, co chci. Ve firmách pro to často existuje funkce mentora nebo kouče. Někoho, kdo se stará o dvacet, třicet nebo padesát lidí a systematicky je trénuje. Kouč odstraňuje nejistoty, potvrzuje jistoty. →

INZERCE

- *Jak pomoci dětem, které něco trápí?*
- *Jak aplikovat do hry zásady fair play?*
- *Jak řešit problémy z pohledu dětí?*
- *Jak zlepšit komunikaci mezi trenéry, rodiči a dětmi?*
- *Jak řešit složitá témata, jako šikana v týmu, sexting, sebepoškozování, návykové látky, gambling, deprese, a další?*

I PROTO VYCHÁZÍ

Manuál pro trenéry, rodiče a děti

MYŠLENKU MANUÁLU PODPORUJÍ:

CZ BASKETBALL

RESPECT

V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ KE STAŽENÍ NA WWW.FOTBAL.CZ

Ve sportu zpravidla tento institut pro trenéry nemáme, ale je to nutnost, žádná alternativa není.“

Mluvil jste o tom, že trenér musí být zároveň i manažer?

„V ragby je v týmu čtyřicet hráčů, dalších patnáct lidí je v realizačním týmu a k tomu administrativa. Je třeba získat důvěru těch lidí a stmelit tým, pak teprve přichází příprava, technika, taktika a podobné věci. A za důvěru je zodpovědný kouč, manažer. Když jsem trénoval Benetton Treviso, trénoval jsem tři věkové kategorie i fyzickou přípravu, ve čtyřech jsme vedli celý profesionální klub. Dnes má taková struktura minimálně patnáct lidí: trenéři, fyzioterapeuti, videoanalytici, vedoucí, celá ta zaměstnanecká struktura, která se o hráče a tým stará. A úplně nahoře je manažer, který často pracuje sám. Někdy to funguje, když je v klubu prezident, který z toho prostředí pochází a zná ho, ale někdy ne.“

Dnes má tedy trenér práci složitější?

„Hráči se v týmu točí a vytvářejí obrovsky dynamický celek, samostatnou entitu. Další skupinou je realizační tým, trenéři, fyzioterapeuti, videoanalytici, vedení týmu nebo klubu, u profesionálních klubů i hráčští agenti. To je další entita. Vedle toho máme ještě tisk a média, která také potřebujeme. Média vytvářejí prostředí, ve kterém žijeme a se kterým můžeme a musíme komunikovat. Je třeba

„VŽDYCKY JSEM POZOROVAL HRÁČE NASTUPUJÍCÍ DO AUTOBUSU, JAK SE TVÁŘÍ A JAK SE CÍTÍ. JE TO SOUČÁST MÉ ROLE KOUČE, ČASTO JSEM JEN Z TOHO POHLEDU DOSTAL ODPOVĚDI.“

vědět, jak si média získat, jak je řídit a jak s nimi pracovat. Poslední entita, kterou také musíme řídit, jsou ředitelé a vlastníci, protože ti nám na činnost dávají peníze. Jsou to často akcionáři, úspěšní lidé a podnikatelé, a mají pocit, že o hráčích mohou rozhodovat. Ve správném týmu ale o hráčích rozhodují trenér a manažer, to nemůže dělat nikdo jiný. Nenechte si vzít svoji svobodu, je třeba říci ne, i když to někdy není snadné.“

Jak důležité je při tom všem zůstat lidským i v tak konkurenčním prostředí, jako je profesionální sport?

„Zajímá mě lidi rozvíjet. Každý má své starosti, svůj život, svou osobnost, své problémy z minulosti i z dětství. Vždycky

ky jsem se snažil mladým hráčům nabídnout pomoc, protože lidská stránka je strašně důležitá a někdy jde zdánlivě proti soutěživosti. Je to ale jako s dětmi: máme je rádi, ale taky jim někdy musíme dát na zadek. Vysoká soutěživost a lidská stránka tak pro mne nejsou v protikladu.“

Váš bývalý hráč a předchůdce na pozici reprezentačního kouče Martin Kafka připomíná vaši větu, že hráč může být dobrý na hřišti, jen když bude spokojený v soukromém životě.

„Vždycky jsem pozoroval hráče nastupující do autobusu, jak se tváří a jak se cítí. Je to součást mé role kouče, často jsem jen z toho pohledu dostal odpovědi. Měl jsem i zahraniční hráče, kteří hráli za svou reprezentaci, ale vedení klubu je nechtělo do reprezentace pustit. Snažil jsem se jim pomoci, vždycky jsem je pro reprezentaci uvolňoval a hráči mi to spláceli zpět. Ve vztahu je vždy důležitá harmonie, důvěra a respekt.“

A tím se vlastně kruh uzavírá, protože pro výchovu dobrých hráčů potřebujete dobrý tréninkový proces a také dobré vztahy.

„Ano, přesně tak to je!“

Kdo vyhraje příští World Cup 2023 ve Francii?

„Myslím, že Francie. Proč? Už několik let jsme na tom špatně, ale zlepšujeme se. Máme speciální Projekt Galthié. Fabien Galthié je bývalý hráč, současný reprezentační trenér a manažer, má univerzitní vzdělání a ví, jak dosáhnout výsledku. Druhý důvod je, že máme velkou zásobárnu mladých hráčů, kteří v posledních dvou letech vyhráli World Cup U20. Hráčů, kteří jsou připraveni se prát za Francii. Pokud se někdo zraní, jsou za ním dva, kteří mohou na jeho místo nastoupit.“

A i vy jste součástí tohoto úspěchu francouzského sportu a francouzského ragby tým, že předáváte své zkušenosti dalším a mladším...

„Jsem na to ve vši pokoře a skromnosti hrdý. Jsem hrdý, že jsem mohl být dvacet tři let součástí špičkového klubu v Toulouse i že jsem byl jediný francouzský kouč u profesionálního týmu v Japonsku. Jsem hrdý i na úspěchy s Benettonem Treviso v Itálii. Každá zkušenost pomáhá člověku dospět, obohatí ho o kontakty a respekt. Úspěch je jedna věc, ale respekt hráčů a lidí, se kterými člověk pracoval, je důležitější. To je ten pravý úspěch.“

ČESKO BĚLORUSKO

11/11/2021 | 18:45 | PRAHA

GENERÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

ČESKO LITVA

29/11/2021 | 17:00 | OPAVA

GENERÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ PARTNEŘI

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Jsem přesvědčen, že zaměření na multi-sport v raném věku hráče skvěle připraví na budoucí kariéru a nádherně čistí hlavu. To potvrzují i průzkumy mezi hráči v nejlepší lize světa. NHL a NHLPA poměrně nedávno ukončily průzkum mezi svými hráči, který se týká Deklarace zásad. Uvádí docela zajímavé statistiky o multi-sportu a sportovní specializaci.

TEXT: SLAVOMÍR LENER

I McDavid, o němž se říká, že celý život hraje jenom hokej, byl v mládí výběrným lyžařem a teď dokáže porazit ve stolním tenise třeba tenistu Denise Šapovalova a skvěle si rozumí s Novakem Djokovičem při street hockey.

Multi-sport v krvi hráčů NHL

Téměř všichni hráči NHL ve věku 5-14 let hráli vedle hokeje i jinou sportovní hru

98 procent hráčů NHL se v uvedeném věku účastnilo jiného sportu než hokeje. Více než polovina z nich hrála evropský fotbal (60%) anebo street/roller hockey (59%), dále baseball (48%), golf (43%), basketbal (28%), venkovní sporty (24%), tenis (23%) a americký fotbal (22%).

80% hráčů NHL ve věku 15-18 let se nadále věnovalo jiné sportovní hře a při tom se honilo za svým hokejovým snem

Golf (42%) byl nejhranějším doplňkovým sportem a zůstal konzistentní od raného dětství. Následoval street/roller hockey (24%) a baseball (20%). Téměř 20% hrálo evropský fotbal ve věku 15-18 let, i když to byl nejstrmější pokles od raného dětství (minus 40%).

Především na hokej se hráči nejčastěji začali specializovat až od 16 let

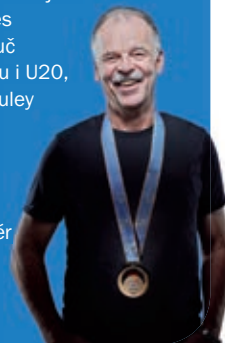
Průměrný hráč NHL začal bruslit a hrát hokej po 4. roce věku a nespécializoval se - to znamená, že se pravidelně účastnil i jiných sportů - a to až do věku 14 let.

Pro rozvoj hráče je v začátcích nejdůležitější rodina

V průměru jsou pro rozvoj hokejového hráče nejdůležitější jejich otec (86%), matka (68%), bratr (31%), trenér (23%) a prarodič (13%). Hráči NHL věří, že nejlepšími hodnotami, atributy a koncepty spojenými s hraním hokeje jsou: týmová práce, tvrdá práce, vášně, charakter, závazek, odpovědnost, disciplína, pracovní etika, respekt a vedení (leadership).

SLAVOMÍR LENER

- po boku Ivana Hlinky trenér hokejových olympijských vítězů v Naganu 1998
- v NHL působil šest sezon jako asistent Calgary Flames a Florida Panthers, kouč reprezentačního A-týmu i U20, Sparty, Düsseldorfu, Luley a Linköpingu, kde odkoučoval přes 1000 utkání (2x zlato a 4x bronz)
- působil jako šéftrenér svazu a manažer reprezentace (1x stříbro, 2x bronz)

• **Mladší hráči NHL (do věku 25 let) uváděli, že:**

- více se spoléhali na nejbližší rodinu, především na mámu, tátu, bratra a sestru, a méně spoléhali na ostatní
- méně používali slovo „disciplína“ k charakterizaci toho, co získali hráním hokeje, místo toho uváděli charakter, odhodlání, odvahu a tvrdou práci

• **Zkušenější dotazovaní hráči (ve věku 26-30) uváděli, že:**

- když vyrůstali, hráli víc basketbalu, baseballu a amerického fotbalu (věk 5-14 let), což je více než celkový průměr NHL
- přestože 21 % z nich hrálo lakros v raném dětství, ve věku 15-18 let jejich počet klesl na pouhých 7 %
- více než 83 % z nich hrálo během 15-18 let i jiný sport
- zdůrazňují podporu od prarodičů a dalších rodinných příslušníků, stejně tak i od trenérů
- častěji používali slovo „disciplína“ k charakterizaci vlastností získaných tímto sportem

David Pastrňák miluje kopačák, jak mu on sám říká, od útlého mládí

• **Starší, zkušenější hráči (ve věku 30-35 let) uváděli, že:**

- hráli alespoň jeden další sport ve věku 5-14 let (všech těchto 72 dotázaných hráčů NHL - 100 %!), v uvedeném věku byli silně zainteresováni v baseballu (58 %), venkovních sportech (35 %) a americkém fotbalu (68 %)
- ve věku 15-18 let nadměrně indexovali street/roller hockey, baseball, fotbal a tenis
- měli menší závislost na mámě a tátovi z celkového vzorku hráčů
- méně použijí slovo „vášeň“ k charakterizaci toho, co se naučili hrou; více zdůrazňovali disciplínu, pracovní morálku, odpovědnost a odolnost

• **Nejstarší hráči (ve věku 35+ let):**

- všech 13 nejzkušenějších hráčů hrálo v mládí alespoň jeden další sport (5-14 let). Vzhledem k výše uvedenému to znamená, že všichni hráči nad 30 let, kteří se zúčastnili průzkumu, hráli alespoň jeden další sport ve věku 5-14 let
- výrazně akcentují hraní baseballu (61 %), cyklistiku (23 %) a tenis (31 %) ve věku 5-14 let. Také nadměrně indexují baseballovou účast (31 %) ve věku 15-18 let
- mají nejpozdější průměrné datum, kdy začali s hokejem (poté, co dosáhli 5 let) a nejvyšší průměrný věk specializace (téměř 15 let)
- uvedli, že slova „tvrdá práce“ a „pracovní etika“ (oba na 46 %) lze nejvíce přičíst jejich hokejovým zkušenostem; nadměrně indexují přijetí, sportovní chování a pracovní morálku

Galácticos v Pa

Měl být doživotním klenotem Barcelony, místo toho se stal ve finiši kariéry drahokamem Paris Saint-Germain. Lionel Messi, fotbalový g^énⁱus z Argentiny, má po boku Neymara, Mbappého a dalších superstars naplnit ve městě nad Seinou projekt Galácticos. Je to však v moderním světě sportu reálné?

PAVEL HARTMAN

říži. Vyjde to?

Ta zpráva z letošního 10. srpna omráčila lidi po celé zeměkouli: Lionel Messi přestupuje z Barcelony do Paris SG! Mnohým naskočilo automaticky v hlavě: „Takže další pokus o Galácticos.“

Pojem Galácticos se narodil zkraje tisíciletí ve Španělsku. Tam si úspěšný podnikatel ve stavebnictví Florentino Pérez založil kandidaturu na prezidenta Realu Madrid na slibu, že pokud bude zvolen, přivede do královského klubu nejproslulejší fotbalové celebrity a udělá z nich mužstvo snů, které nebude mít doma, ani na mezinárodní scéně konkurenci.

Volby vyhrál a do Bílého baletu se brzy začaly sjíždět slavné tváře. Jejich jména i sumy, které byly třeba k jejich vykoupení, máte přehledně v tabulce. Jak tento experiment dopadl, si podrobněji rozebereme později. Jsou k tomu totiž nutné souvislosti.

Teď zpátky do Paříže. K vlastníkům PSG, protože ti se u Péreze inspirovali. Jsou z Kataru a na peníze se nemusejí ohlížet. Společnost Qa-

tar Investments Authority (QIA) patří k nejbohatším firmám na světě. Aby ne, když spravuje finance katarského státu.

V roce 2011 tenhle obr převzal v Paříži klub v rozkladu. Na francouzský mistrovský titul čekal od roku 1994, v evropských pohárech připomínal Popelku a byl ve značné ztrátě. Co s tím?

„Budeme utrácet tak jako špičkové kluby. Naše krátkodobé cíle jsou vyhrát Ligu mistrů a najít si nového Lionela Messiho. Během pěti až šesti let vydáme velké peníze, poté budou investice klesat,“ řekl při nástupní inauguraci prezident klubu Násir Al Chelajfí.

Na přestupové burze skutečně katarská šejkove neškodlili. V prvním přestupovém okně po nástupu investovali do posil přes 2 miliardy korun. Nákupní horečku korunovali v roce 2017 Neymarem. Brazílského ekvilibristu přetáhli z Barcelony za 222 milionů eur, čímž posunuli o mrakodrap rekordní tabulky. Předtím byl nejdražším přestupem přesun Cristiana Ronalda z Man- →

FOTO: ČTK

chesteru United do Realu Madrid z léta 2009 za 95 milionů.

Tedy za 8 let skok o 127 milionů!

Aby se to nepletlo, k Neymarovi přibyl záhy Kylian Mbappé za 145 milionů eur. A protože se nového Messiho nepodařilo bossům PSG najít, přivedli si pravého Messiho z Barcelony.

Máme tak na startovní čáře pohromadě novodobé Galácticos. Jejich kostra je opravdu třpytivá: v bráně Gianluigi Donnarumma, nejlepší brankář posledního EURO. V obraně Sergio Ramos, legenda, která zběhla pod Eiffelovku z Realu Madrid. V záloze Georginio Wijnaldum, nizozemská klasa z Liverpoolu. A bombastická ofenziva: Ángel di María, Neymar, Messi, Mbappé!

Před netuctovým osazenstvem a argentinským koučem Mauriciem Pochettinem leží jednoznačný úkol: vyhrát Champions League, trofej, která v síni slávy PSG dodnes schází. Finálová účast z roku 2020 završená těsnou jednogólovou prohrou s Bayernem Mnichov náročné šéfy neuspokojí. A opakované tituly ve francouzské lize jsou povinností. Což všichni vědí a berou na vědomí. Až na výjimku v minulém ročníku Ligue 1, kdy PSG sesadil z výsluní OSC Lille.

Právě mistrovská krádež provinčního klubu z Lille ukazuje, že ani vznik společenství fotbalových bohů není v kolektivních sportech automatickou zárukou bezkonkurenční nadvlády. Nyní možná někdo namítne: A co památný basketbalový Dream Team z olympiády v Barceloně?

Ano, mužstvo složené z největších es NBA vypadalo na Hrách jako zjevení z jiné planety. Michael Jordan, Scottie Pippen, Larry Bird, Magic Johnson a spol. projeli turnajem s nevídanou suverenitou. Osm vítězství, ani jedno škobrtnutí. Průměrný rozdíl ve skóre byl 44 bodů. Finále s Chorvatskem se proměnilo v americkou exhibici - 117:85! Kouč Chuck Daly si nevzal na olympiádě jediný oddechový čas.

Jenže nenechme se zmást.

Zaprvé: Tohle se událo před bezmála třiceti lety. Nyní žijeme v civilizaci, která se vyvíjí raketovým tempem. Sport nevyjímaje.

Zadruhé: basketbal a fotbal mají odlišnosti.

„Individualita hraje větší roli v basketu. Hraje ho míň hráčů, hraje se

rukama, není tam pravidlo o ofsajdu... Ve fotbale je daleko víc proměnných,“ upozorňuje Jaroslav Hřebík, fotbalový trenér a vizionář s přesahem do jiných sportů.

Ladění na hřišti i v kabině

Právě on se potkal s klubárci se madridskými Galácticos na pražské Letné v základní skupině Ligy mistrů. Vedl nesrovnatelně levnější a oproti soupeři se Zidanem, Raúlem či Robertem Carlosem mužstvo naprosto bezejmenných hráčů, přesto Letenští málem donutili soubor v bílých dresech ke kapitulaci. Hosté museli být za těsnou výhru 3:2 rádi.

Zkrátka a dobře – už tehdy byl klíčovým faktorem úspěchu ve fotbale týmový výkon. A od té doby to platí čím dál víc. Jaké svědectví o tom podali madridští Galácticos?

Z ekonomického úhlu pohledu plusové. Zidane, Ronaldo či Beckham se postarali o globalizaci značky Realu Madrid a strmý nárůst komerčních příjmů. Zatímco při vstupu do prezidentského úřadu byl Bílý balet zatížen 278 miliony eur dluhů, za šest let se vyšplhal v žebříč-

Jak dostat PSG na evropský vrchol. To řeší trenér Mauricio Pochettino i prezident Násir Al Chelajfi.

ku nejbohatších světových klubů, který dělá společnost Deloitte, na první místo se ziskem 292 milionů eur. Notně tomu však pomohl i prodej starého tréninkového centra, které se rozkládalo na lukrativních pozemcích, za 446 milionů eur.

Sportovní stránka za tou obchodní zůstala.

Na počátku byl první mistrovský triumf po sedmi letech a o rok později prvenství v Lize mistrů zásluhou nezapomenutelného Zidanova voleje ve finále s Leverkusenem. Ovšem permanentní žně úspěchů se nekonaly. Do léta 2006, kdy Zidane odchodem do sportovní penze definitivně uzavřel pokus se superhvězdami v jednom dresu, již pouze jeden titul v sezoně 2002/03, žádná vítězná party v Champions League.

Co se zvrtilo?

Nebylo vyslyšeno základní přikázání kolektivních her: Tým musí ladit. Na hřišti i v kabině.

Florentino Pérez to nebral příliš v potaz. Kdyby ano, nevystřídalo by se u Galácticos během šesti sezon šest trenérů. „Kdo nebude stavět superhvězdy, bude vyhozen,“ glosovala to média. Točili se i sportovní ředitelé.

Velké nákupy se děly poněkud partyzánsky. Bez hlubší analýzy a vzhledem k potřebám celku. Tedy aby vyhlédnuté posily měly předpoklady co nejlépe zapadnout do vytyčeného způsobu hry a aby byly kompatibilní se spoluhráči.

Proto experti ve Španělsku rozebírali hned po Zidaneho příchodu, na jakém místě v sestavě vlastně bude hrát. Ve francouzské reprezentaci i v Juventusu působil na postu ofenzivního podhrotového záložníka, ale ten v tehdejší hernímu mustru Realu nebyl.

Proto se španělská média vydatně zabývala střetem mezi přáním a skutečností kouče Vicenteho del Bosqueho. Ten chtěl vybalancovat ofenzivní tým, a tak požadoval u vedení doplnění kádru o obranného hráče. Dočkal se však brazilského útočníka Ronaldo.

Proto Arrigo Sacchi, jeden z otců presinku a stavitel neporazitelného AC Milán, po uvedení do funkce sportovního ředitele Realu Madrid v prosinci 2004 angažoval hned v lednu 2005 jako první posilu středního defenzivního záložníka Thomase Gravesena, buldoka anglického Evertonu.

Expres a superdribler. 22letý talent Kylian Mbappé a o 12 let starší legenda Lionel Messi patří k hlavním esům pařížského klubu. Svízel tkví v tom, jestli es na stejné adrese není až moc.

Mimořádně, když Peréz uváděl Sacchiho do úřadu, konstatoval: „Pomůžeme vám klub udělat profesionálnější. Nepotřebujeme nového kouče, ale někoho, kdo bude organizovat a plánovat všechno, co souvisí s fotbalem. Na to je Arrigo Sacchi ideální kandidát.“

Sacchi však vydržel v centrále Bílého baletu jen do Vánoc 2005. Tehdy opustil Madrid společně s brazilským trenérem Vanderleiem Luxemburgem. Oficiálně to zdůvodnil steskem po rodině, ale v zákulisí se přetrášalo, že nechtěl být účastníkem chaotického řízení klubu.

Galácticos se tedy nestali fotbalovým Dream Teamem, protože se nemohli opřít o klubový, respektive týmový koncept. Individuality, byť samy o sobě nadstandardně nadané, pohasly ve finále španělského poháru 2002 s La Coruňou (1:2). I když se utkání přesunulo na stadion Santiago Bernabéu, aby Zidane a jeho hvězdní partáci mohli oslavit stoleté výročí založení Realu Madrid vítězstvím v domácím chrámu.

Z plánovaného treble sešlo i v La Lize. Favorit se krčil po šesti kolech na 14. místě a po závěrečné kapitole mu náležela třetí příčka. Mistrovskou korunu získala Valencia s precizní týmovou organizací hry, o kterou se postaral systematický kouč Rafael Benítez. Jeho celek obdržel během maratonu v útočné španělské lize pouze 27 gólů. Real inkasoval ve stejném ročníku 44 branek.

Nyní jsme o dvě desetiletí dál. Fotbal prodělal další posun a nároky vzrostly. Zejména na týmovost, v útoku i obraně.

„Ve všech týmových kontaktních sportech platí, že bez kvalitní obranné fáze

nevyhrajete dlouhodobou soutěž. Zápas ano, ale soutěž ne,“ zdůrazňuje Hřebík.

Není sám, kdo to tvrdí. Hokejový trenér Marek Šýkora na totéž upozorňuje komunitu, které učarovaly hokejka, brusle a puk, také opakovaně. Naposledy v průběhu posledního mistrovství světa.

Konfrontujme tento názor s fakty.

Podíváme-li se na sezonu 2002/03, ve které dosáhli Galácticos na druhý a poslední mistrovský triumf, v top pěti nejlepších světových fotbalových ligách, zjistíme toto:

Premier League: 1. místo Manchester United 34 inkasovaných gólů, nejméně ze všech týmů.

Serie A: 1. Juventus 29, nejméně ze všech.

Bundesliga: 1. Bayern 25, nejméně ze všech.

Ligue 1: 1. Lyon 41, devět konkurentů inkasovalo méně gólů.

La Liga: 1. Real Madrid 42, čtyři konkurenti inkasovali méně gólů.

1996

V tomto roce, před čtvrtstoletím, získal Paris SG svůj jediný evropský titul. Ve finále Poháru vítězů pohárů vyhrál nad Rapidem Vídeň 1:0.

Real Madrid v sezoně 2003/04

Teď se mrkněme, jak to vypadalo v sezoně 2020/21.

Premier League: 1. místo Manchester City 32, nejméně inkasovaných gólů ze všech.

Serie A: Inter Milán 35, nejméně ze všech.

Bundesliga: 1. Bayern 44, tři celky obdržely méně gólů. Mnichovský kolos měl titul zajištěný v předstihu, což mohlo sehrát roli.

La Liga: Atlético Madrid 25, nejméně ze všech.

Ligue 1: Lille 23, nejméně ze všech. Pro zajímavost: druhý Paris SG inkasoval 28 branek.

Krátká exkurze do statistik mistrovství světa v ledním hokeji 2021.

Základní skupiny ovládli Rusové (10 obdržných gólů v 7 zápasech, nejméně ze všech) a Američané (8, nejméně ze všech). Češi ve skupině vytahovali puk z brány 18x, stejně jako Kanadáné. Ti však v play off rapidně vylepšili obranou fázi, inkasovali ve třech utkáních

pětkrát a brali zlato. Jejich fináloví soupeři z Finska obdrželi ve vyřazovací části pouhé 4 branky, ve čtvrtfinále s Českem udrželi vzadu nulu. Postup jim zajistil fotbalový výsledek 1:0.

Co NHL?

Poslední dvě sezony v nejlepší dlouhodobé hokejové soutěži na světě patřily Tampě Bay Lightning. Víte, jak skončily její rozhodující zápasy ve finálové sérii Stanley Cupu? V roce 2020 vyhrála nad Dallassem 2:0, letos zdolala Montreal 1:0. Průměr inkasovaných branek ve finálových sériích: loni 2,5, letos 1,8.

Lídrem je týmový výkon

Pařížská fotbalová smetánka nemůže tento trend odstavit na vedlejší kolej. Bez koordinované týmové práce po ztrátě míče to nepůjde. Byť má vpředu po kupě ty nejzdatnější míčové kouzelníky.

Jejich charakteristiku nabízí v kostce Jaroslav Hřebík: „Mbappé má nadstandardní rychlost. Dokáže soupeřům utéct a tím pádem udělat přečíslení. Messi je nadstandardní v obejití jeden na jednoho

a obcházení na malém prostoru může být užitečný pro tým. Neymar má obejití na malém i velkém prostoru. Všichni vynikajícím způsobem pracují v ofenzivě na malém i velkém prostoru. Jsou rychlí a efektivní.“

Pozor, je tu však i B.

„Každý hráč má nějaký naučený způsob hry, který používá, a to se musí sladit s týmovým výkonem. Takže i když kupujete nejlepší hráče, musíte znát jejich návyky. Abyste věděli, jestli ladí se způsobem hry daného klubu. Samozřejmě, vždycky můžete hráče korigovat. Ovšem u největších hvězd je to složité, ony jsou přece nejlepší. Tak proč by se měly měnit? A když jich máte v mužstvu víc, může to být problém.“

Kdo tomu nevěří, pro ty má Hřebík dovětek: „Stále slyšíme, že mužstva potřebují pořádného lídra, ale fotbal se vyvinul tak, že lídrem je týmový výkon. Kdo je lídr v Bayernu? Ano, Lewandowski dá nejvíc gólů, ale lídrem je systém. Kdo je lídrem v Manchesteru City? Systém. Kdo byl lídrem v Lille, když vyhrálo francouzskou ligu před PSG? Nebyl tam hráč, přes kterého by šly všechny akce, lídrem byl systém. Dřív mohl být lídrem Beckenbauer, dnes by jím už být nemohl.“

Ostatně v Paříži se o tom nedávno sami přesvědčili. Posloužil jim k tomu ligový zápas na trávníku Rennes. Nastoupili v plné palebné síle, vpředu se čtyřčlennou ofenzivní letkou Neymar, Mbappé, Di María, Messi. Podle papírových předpokladů měli s provinčním protivníkem, jehož tržní hodnota je řádově nižší, zamést.

Nastal opak.

Galácticos schytali premiérovou ligovou facou téhle sezony. Outsiderovi podleli 0:2. Hosté drželi míč 67% herního času, ale nevyprodukovali střelu na bránu. Domáci se dopracovali ke čtyřem střelám na bránu a dvě skončily v síti.

Jak vznikali Galácticos v Realu

2000	Figo	Barcelona	62
2001	Zidane	Juventus	77,5
2002	Ronaldo	Inter Milán	46
2003	Beckham	Manchester United	37
2004	Owen	Liverpool	9
2005	Robinho	Santos	24
2005	Ramos	Sevilla	27

Jak se rodili Galácticos v PSG

2015	Di María	Manchester United	63
2017	Neymar	Barcelona	222
2018	Mbappé	Monako	145
2020	Icardi	Inter Milán	50
2021	Hakimi	Inter Milán	60
2021	Donnarumma	AC Milán	0
2021	Wijnaldum	Liverpool	0
2021	Ramos	Real Madrid	0
2021	Messi	Barcelona	0

sumy v milionech eur

Diego Maradona dobyl pro Argentinu mistrovství světa 1986 skoro sám. Tak zásadní moc už nemá v současném fotbale nikdo, ani Messi, ani Ronaldo...

Jak je to možné?

Odpověď najdeme v kombinaci dvou faktorů – netýmového bránění pařížské šlechty a skvělé týmové defenzivní práce trpaslíka.

Podrobnosti nechme na Jaroslavu Hřebíčkovi: „Rennes poctivě bránilo systémem 1-9 (1 hráč před míčem, 9 za ním). Moderní fotbal je tak rychlý, že když chcete ubránit soupeře, musíte mít 9 hráčů za balonem. A ani ten jeden nahoře nemůže být pasivní. Musí být ve správném prostoru podle těžiště hry. Aby zavřel zpětné přihrávky. Aby hra nešla otočit tak rychle druhou stranu.“

Fotbalisté Rennes byli v tomhle ohledu čítankoví. Elastickým a úzkým blokem postaveným na hranici vlastní šestnáctky otupili masivní útočný potenciál Messiho armády.

„Všichni hráči Rennes bránili i individuálně správným způsobem. To znamená, že se nenechali lehce obcházet, nesnažili se vzít Messimu, Mbappému, Neymarovi míč, ale vykrokovali je, vykouvali a vystínovali tak, že jsme v utká-

ní prakticky nebyli svědky vertikálního obejití,“ vypichuje Hřebíček.

Jedním dechem dodává, proč tato forma bránění byla pro domácí výhodná i směrem k následným protiútokům: „Máte-li devět hráčů za míčem před vápnem nebo ve vápně, potom můžete využít prostor k zaútočení. Zvláště když v něm má soupeř málo hráčů. Po zisku míče stačí jen vyjet ze svých pozic. A protože jsou hráči blízko u sebe, protiútok se jim rozbíhá o hodně líp, než kdyby byli roztažení na velké hloubce. Proto bylo Rennes hodně nebezpečné a proto favorita přestřílelo, byť mělo balon v držení mnohem méně času než hosté.“

Paris SG pojal obranu stylem 3-7, protože trojice Neymar, Mbappé, Messi přepínala dozadu pomalu, anebo vůbec. A když se k nim připojil Di María, čelilo útočným nájezdům jen šest statečných Pařížanů.

Je důležité si v tomto momentu zopakovat, že jsme v době, kdy se ve fotbale velmi pracně získává přečíslení. Tady ho nabízely hvězdy hostitelům de facto

zadarmo. A tak podlehly týmu ze středu tabulky. Sice s příchutí senzace, ale vzhledem k zákonům moderního fotbalu, ve kterém musí všichni útočit a bránit, naprosto logicky.

Messi a jeho šikovní parťáci z útoku si však sami přitížili i v oboru, který mají rádi, tedy v útočení. Jak to?

Grealish nad Messiho

„Když tihle hráči nebudou pracovat v obranné fázi a zůstanou po ztrátě míče vpředu, tak pak, když jejich tým znovu získá míč, jsou v pozici útočníků zády k bráně. S balonem se musejí otáčet a ztrácejí tím čas. A když je soupeř tak disciplinovaný, jako bylo Rennes, umožní mu tohle zpoždění vrátit se do pozic, které Messimu, Neymarovi a Mbappému ztěžují využití jejich nadstandardních předností. Kdyby se sami vrátili a následně šli do útoku ze zadnějších pozic, dostali by míč ze strany před sebe. A potom se už těžko všichni tři brání,“ shrnuje Hřebíček.

Jestli vás teď napadla otázka, jak superhvězdy donutit bránit, rovnou ji vy- →

Ángel Di María triumfoval v Lize mistrů v dresu Realu Madrid, teď se už sedmou sezónu snaží o repete v Paříži

FOTO: REUTERS

žeňte z hlavy. Elitní manažeři v odborně řízených firmách takhle nepřemýšlejí. Uvědomují si, že nikdo není víc než firma nebo klub, jeho hodnoty a strategie.

Věděl to před léty i Pep Guardiola, když z barcelonské rezervy přesedlal jako trenérský zajíc k A-týmu. Messi v jeho éře poctivě spouštěl týmový presink a nestalo se, že by v utkání Ligy mistrů naběhal jen 7 kilometrů, jako to geniální desítka předvedla, když na lavičce seděl Tata Martino. Odměnou mu bylo 14 velkých trofejí, které Barcelona pod Guardiolaou posbírala, a série Zlatých míčů France Footballu.

Možná proto si v létě Guardiola nevezal Messiho do Manchesteru City, i když byl po ukončení smlouvy na Camp Nou k máni zdarma, a za hlavní prioritu určil příchod Jacka Grealishe.

Šokující výnosy

Pro Paris SG je nyní ústředním mottem dobytí Ligy mistrů. Na její vrchol v posledním ročníku dokráčel s Chelsea německý trenér Thomas Tuchel, jenž se na Stamford Bridge přesunul ze střídačky francouzského kolosu. I on dbá na precizní týmovou organizaci.

Projekt Galácticos s Messim v čele se bez tohoto základního pilíře neobejde. V Ligue 1 si ještě možná s výjimečnou in-

Jediná porážka Paříže v aktuální sezoně a důkazy dobrého bránění Rennes (v červených dresech) a špatného u PSG. Stačí se podívat, kolik hráčů se dokázalo vrátit do zóny za míč.

dividuální útočnou výbavu vystačí, ale v Champions League sotva.

„Současný fotbal PSG je zranitelný, protože obranná fáze musí být týmově kvalitní, zvláště v Lize mistrů. Soupeři tam využijí prostorové nedokonalosti, kterou vytváří vynikající hráči tím, že nejdou správně do obranné fáze,“ přemítá Hřebík.

Varováním pro PSG budiž vystoupení v utkání základní skupiny v Bruggách. Ty

držely míč na kopačkách jen 36 % herního času, přesto protivníka na hrotu s magickou útočnou trojicí Neymar, Mbappé, Messi přestřelili 16:9 (ve střelách na bránu 7:4). Konečný výsledek? 1:1.

Projekt pařížských Galácticos je stále teprve na začátku, tedy ve fázi, kdy se vychytávají mouchy. Záleží na odbornosti, důslednosti a prozíravosti klubových špiček, jestli se podaří transformovat megastars do jednolitého celku.

Z ekonomického pohledu mohou zatím být spokojeni. Messiho stěhování postrčilo klub do jiné marketingové ligy. Když byla dána do online prodeje první várka jeho dresů PSG s třicítkou na zádech (desítku nechal kamarádu Neymarovi), během sedmi minut zmizelo 150 tisíc kusů, i když cena přesáhla 100 eur. Na jeho první zápas ve francouzské lize se prodávaly lístky za 1500 eur a výš, přesto se po nich brzy slehla zem.

„Lidé budou šokováni, jaké výnosy nám přinese,“ konstatoval Násir Al Chejlajfi, šéf PSG.

Ale i jeho zajímá především ušatý pohár Ligy mistrů. Ten měl Juventus Turín zajistit Cristiano Ronaldo po překvapivém přestupu z Realu Madrid. Ovšem nepovedlo se to a CR7 se bez fanfár přemístil se stejným zadáním do Manchesteru United. I to je pro Pařížany memento, které nesmí přejít bez povšimnutí.

A kdyby chtěli speciální přednášku o síle systému, mohou zajet do Salcburku. Tam miliardář Dietrich Mateschitz vybudoval fotbalovou filiiálku, která přesně ví, co chce. Vychovává ve vlastní akademii nebo nakupuje hráče (nikoli hvězdy, nýbrž mladé naděje) podle pevně daných principů a kritérií. V duchu přímočarého fotbalu s maximálně agresivním a vysokým presinkem.

Pak se stane, že v létě odejde trenér, několik opor je prodáno s obřím ziskem do top světových klubů, přesto A-tým s novým koučem a novými posilami dominuje opět rakouské scéně a řadí i v Lize mistrů. Aniž by si někdo stěžoval, že potřebuje měsíce na to, aby se mužstvo po mnoha změnách opět sešlo.

Ani hvězdná společnost Galácticos se sama nerozsvítí.

5

Pět porážek nasčítal Paris SG v minulé sezoně Ligy mistrů. První dvě ve skupině, poslední dvě v semifinále s Manchesterem City.

Messi narušil hierarchii

VERNER LIČKA
prezident Unie fotbalových
trenérů ČR, garant
vzdělávání na FAČR

„Galácticos v Paříži? Bude to složité. Do téměř vybudovaného mužstva přišel Lionel Messi. Ví, že individuální výkon musí odevzdat do týmu, protože pak je to i pro něj lepší. V Barceloně to poznal.

Automatismy v Paříži jsou však jiné, než byly na Camp Nou. Také v šatně je určitá hierarchie – kdo kope pokutové nebo přímé kopy. Messi ji jakoby začne narušovat.

Přichází na řadu trenérská práce, která je minimálně ze sedmdesáti procent o interakci a komunikaci s hráči. Musíte nastavit jasné zásady a principy spolupráce. Na trávníku i mimo něj. Je úplně jedno, jestli budete trénovat třetí ligu u nás nebo v Paris SG. Ať si nikdo nemyslí, že superhvězdy trenéra nepotřebují. Nesmysl. Trenér musí být jejich vůdce. Ale stát se vůdcem tohoto elitního stáda není legrace.

A ne vždy se to podaří. Spojení Guardiola-Ibrahimovic-Messi nefungovalo. Proto museli dát Zlatana z Barcelony pryč. Jeho ego totiž bylo v daném období příliš silné a byl tam i střet zájmů Messi vs. Ibra.

Nemyslím si, že by se totéž mohlo opakovat mezi Neymarem a Messim. Jsou na sebe zvyklí z Barcelony, vyjdou si vstříc. Ale najednou se stane, že jsou na hřišti spolu Mbappé, Di María, Messi a Neymar. Vzpomínáte si, co ušlo slavnou éru Galácticos v Realu Madrid? Vlastně to, že přišel Beckham, který hrál ve stejném prostoru jako Figo. A dozadu to nebylo zajištěné.

Hra musí být prostě vyladěná. Třeba Mbappé se mi nezdá jako střední útočník. Teď spousta lidí řekne – Lička se zbláznil, Mbappé je přece tak vynikající, že může hrát všude. Coby střední útočník však dostává míče deset, patnáct

metrů níže než z křídla. A tak je pořád v kontaktu s obranou.

I Neymar měl zpočátku v PSG potíže, protože si zvykal na jinou pozici. V Barceloně hrál z křídla a potom vcházel do středu. Jenomže v Barceloně tam míče přišly, v PSG ne. Tak začal hrát pod útočníkem.

Vše je třeba vycytat, aby nevznikla nerovnováha mezi útokem a obranou. První utkání, kde nastoupili spolu Mbappé, Messi, Neymar a Di María, dopadlo špatně, ale samozřejmě se můžou sehrát. Jejich způsob hry má vliv i na střední záložníky. Ti hrají níže a do finální fáze se nedostávají. Proto třeba střední záložníci PSG nemají moc čísla. Ne že by byli špatní, ale ti čtyři vpředu je k tomu nepustí a oni vědí, že jim musejí krýt záda.

Bude zajímavé sledovat, jak se Mbappé, Messi a Neymar podělí o body. Ani jednoho z nich nebudou neefektivní a nemít čísla. Ale jak chcete udělat, aby Messi dal ve francouzské lize 25 gólů, Mbappé 30 a Neymar 25? Kdo bude kopat pokutové nebo přímé kopy, když je chtějí zahrávat všichni tři?

A pak tu máme střídání. Žádný hráč nechce jít dobrovolně ze hřiště. A tím spíš, když tým vede 3:0. V Barceloně chtěl Messi hrát každý zápas. Když ho nechali odpočinout, to už muselo být. V pěti letech po sobě odehrál 357 zápasů, což je přes 70 zápasů za rok. Kdy tedy nechat esa odpočinout?

V Paříži se budou snažit, aby vrchol sezony přišel v březnu a dál. Je to rozhodující období pro ligu i poháry.

Kdyby PSG nevyhrál domácí ligu, bylo by to divné. Protože rozdíl mezi ním a ostatními je po všech stránkách velký. Navíc je to dlouhodobá soutěž. Liga mistrů? Jejich soupeři mají výhodu, že celoročně absolvují větší množství náročných zápasů, možná to pak na misce vah může chybět. Pokud ale PSG nevybojuje prvenství v Lize mistrů, sezona bude neúspěšná. To je jasné.“

INZERCE

TOYOTA | **CZECH TEAM**
GENERÁLNÍ PARTNER
ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2019 - 2024

CHCETE JEZDIT JAKO TÝM I VY?

PROACE VERSO
PROSPORT

Více na www.autoprospport.cz

Neuhnout, odtlačit od brány, narvat na mantinel, rozdat i přijmout ránu, postavit se do cesty, vybojovat puk a nedat soupeři prostor. Tak všichni znají hokejového obránce **ROMANA POLÁKA**. Za 15 let v NHL netrhal sítě za brankáři, ale vždycky byl trenéry vyhledávaný a ceněný pro svůj neúprosný styl zakousnout a nepustit.

TEXT: JIŘÍ NIKODÝM

Rád jsem plnil příkazy

nezachytili to. Je těžké se posunout a pak se hokejem třeba i živit nebo pomýšlet na NHL. Já měl trenéry, kteří to viděli střídmě a pracovali na tom, aby se hráč rozvíjel správným způsobem a nepřemýšlelo se vůbec o nějaké NHL. Trenér v tomto období hraje velkou roli. Ale je to i v hlavě hráče. Každý trenér je odlišný a každý předává informace jinak. Každý to nemusí pochopit, nebo si věci vykládá jinak a myslí si třeba, že si na něj trenér zasedl. Tam je strašně důležitá komunikace. A když je hráč povahově nějakým způsobem slabší, tak je to potom těžké. Asi jsem měl štěstí, ale nikdy jsem nepotkal v kariéře špatného trenéra. Každý je specifický, má svá pro a proti, ale nemyslím si, že by mi chtěl někdy trenér ublížit. Snažil jsem se vzít si z trenéra to nejlepší a všechno ostatní jsem vypustil.“

Miloš Holaň v juniorech

„Miloše jsem měl v juniorech a byl naprosto zásadní. On mi svým přístupem pomohl i v životě. Dal mi hlavně kázeň. Tam jednáte s mladýma klukama, smradama, co si myslí, že už se někde dostali a něco z nich bude. On byl hodně přísný, někdy až moc, ale měl to jasně nastavené. Na ledě i mimo led. To mi dalo strašně moc. Právě v juniorech se láme chleba. Museli jsme mít věci v šatně pověšené přesně podle daných pravidel. V juniorech už normálně hokej nehrál, ale třeba o Vánocích se oblékl a hrál s námi. Naplno. Dohrál mě, poslal mě hlavou do mantinelu a řval na mě, ať jedu dál a nesimuluju. Kdybych nebyl pod tou uzdou, sklouznul bych někam, kde bych nechtěl být. Já musím mít všechno nastavené, naplánované. Mít komínky, disciplínu. A chci to i po svých dětech.“

Příchod do NHL

„Když jsem jel do St. Louis na kemp, hned napoprvé jsem v NHL udělal tým.“

Obránce

„Já měl styl na zarputilosti postavený od mládí. Nikdy jsem se nehnal k protější brance, stál jsem u té naší. Je to asi v genech, protože mám malého kluka, hraje hokej i fotbal. Aniž bychom mu to říkali, drží se u vlastní branky, kterou brání, a je stejně zarputilý jako já. Samozřejmě jsem mu říkal, ať dává góly, že to je jednodušší a bude ho to míň bolet než tatínka. (smích) Ale on je stejný jako já, dopředu se moc nehrne. Trenéři mě měli rádi, že jsem takový. Když mi trenér něco řekl, tak jsem to udělal. Plnil jsem příkazy. Měli to se mnou celkem jednoduché. Nevymýšlel jsem si žádné blbosti, udělal jsem, co po mně chtěli, nebo jsem si z toho něco užitečného vzal.“

Tvrďák

„Vyplývalo to už za mého mládí. Přece jen u nás na Ostravsku, když jsme šli za barák hrát fotbal, jsme se bili buď o fotbalový plac, nebo o balon. Takže to máme v sobě a z našeho kraje to vyplývá. Já byl celou dobu menšího vzrůstu a až kolem 13-14 let jsem se vytáhl. Proto jsem musel být zarputilý, abych se mohl nějak prosazovat.“

Cesta nahoru

„V mladém věku jsem vyrůstal s kluky, kteří byli v dorostu i v juniorech lepší než já. Přejít z juniorského hokeje do dospělého je těžké a oni se někde ztratili,

HOKEJOVÝ OBRÁNCE

ROMAN POLÁK

Narozen: 28. 4. 1986

Kariéra: HC Poruba, HC Vítkovice (2003-04, 2005-06, 2012-13, 2020-?), Kootenay Ice (2004-05), St. Louis Blues (2006-14), Peoria Riverman (farma St. Louis 2006-08), Toronto Maple Leafs (2014-16, 2016-18), San Jose Sharks (2015-16), Dallas Stars (2018-19)

Reprezentace: účastník ZOH (2010), 2x účastník MS (2009, 2014), účastník Světového poháru (2016), 2x účastník MS U20 (2005, 2006), účastník MS U18 (2004)

Největší úspěchy: v NHL 806 utkání v základní části (bilance 26+114) a 71 v play off (0+4), finalista Stanley Cupu (2016 se San Jose), bronz na MS U20 (2005), bronz na MS U18 (2004)

Z Vítkovic se Roman Polák v roce 2006 vydal do NHL, do Vítkovic se z ní loni vrátil

FOTO SPORT: MICHAL BERÁNEK

Povedl se mi první nováčkovský kemp, vzali mě na další. Měl jsem štěstí, že mě draftoval klub z dolních pozic a chtěli tým poměrně dost proměnit. Na věci, v nichž se mi nedařilo, a upozorňovali mě na ně, jsem si dával pozor. Hodně mi pomohl trenér obránců Brad Shaw. I když jsem třeba moc nehrál, byl jsem s týmem a trénoval. Po každém tréninku jsem toho měl plné zuby a říkal si, ať mě raději pošlou na farmu, abych hrál. Míval jsem hodinový intenzivní trénink a pak ještě 45 minut jen s trenérem jeden na jednoho, kdy jsem bruslil a makal. On mi řekl větu, ze které jsem si hodně vzal: Budeme samozřejmě rozvíjet všechno, ale musíme se věnovat hlavně tomu, v čem jsi dobrý a silný. Na tom dál pracovat, zlepšovat se, posouvat se a dosáhnout maximální dokonalosti. Není dobré zaměřit se na něco, v čem tak dobrý být nemůžeš, a skončit v průměru. Všichni ostatní budou taky průměrní a s tím se nikam nedostanu. Tak jsem rozvíjel své silné stránky, hru tělem, agresivitu, puk někam posunout, být drzý, bojovný apod. Když budu tvrdě pracovat, pak v tom můžu být excelentní. Vykašlal jsem se na ostatní věci. I když vám novináři vytýkají, že nemáte

rozehrávku atd., já ji nepotřeboval. Zaměřil jsem se na to, v čem jsem byl nejlepší. Vždycky jsem chodil na první lajnu, abych bránil nejlepší hráče soupeře. Nešlo o to, abych při přesilovce dával góly, moje místo bylo jinde. Trenéři to o mně věděli a podle toho se mnou i pracovali.“

Andy Murray v St. Louis

„Andy Murray měl možná zkušenosti s evropským hokejem, ale rozhodně neměl rád evropské hráče. Pod Andym jsme byli v St. Louis s Radkem Dvořákem, Martinem Ručinským, Petrem Čajánkem a hodně jsme s ním bojovali. Ale já s ním problém neměl, protože můj styl hokeje zapadl do toho zámořského a nebyl moc evropský. Myslím, že byl hodně svérázný. Před zápasem nám na hotelu v noci nechával pod dveřmi dvě A4, na nichž byl plán, proti komu budeme hrát, jak budeme na vhazování, jak zakládat útoky apod. Ráno jsme jeho plány pod dveřmi našli a letmo na ně koukli se zalepenýma očima ve výtahu. Na rozbruslení nás pak zkoušel jako ve škole. A třeba tam naschvál udělal nějakou chybu v začátku utkání a zeptal se. Hele ty, Romane, v kolik hrajeme?“

22

Tolik zápasů odehrál za reprezentaci. Kvůli vytížení v bojích Stanley Cupu stihl jen čtyři turnaje: MS 2009 a 2014, olympiádu 2010 a Světový pohár 2016.

Říkám v 7. A on, že ne, chyba, bylo tam 7:30. Jako trenér mezi hráči moc oblíbený nebyl.“

Ken Hitchcock

„Ken byl svého času vynikající trenér. Měl všechno nastudované a do detailu propracované, vymyšlené. Jeho preciznost mi hodně vyhovovala, protože to tak mám rád. Chci mít co nejvíc informací před utkáním, když vím přesně, co mám dělat. Ne to mít nalajnované jako americký fotbal, ale mám rád informace o soupeři, o utkání, když se mi řekne: budeš dělat tohle a tohle. To přesně potřebuju. A on v tom byl skvělý. Když křičel, měl hodně vysoký hlas. A křičel vlastně pořád. (smích) Řval na obránce, co jste to udělali?! Tak jste mu řekli, že to byli útočníci, a on hned, že je to jedno, protože vy obránce jste stejně hrozní. Byl vždycky v transu a měl hrozně rád, když se mu odpovědělo. On po mně řval, já se otočil a řekl mu, ať už drží hubu. Musíte sice citlivě a vědět, kdy a jak, ale řekl jsem mu to hodně ostře. Začal se smát a říká druhému trenérovi: Hele, už jsem ho nastartoval, už je připravenej. On byl trenér, že co se řekne na střídačce, už se zítra neřeší. Každý to říká, ale ne vždycky to tak je. Zavolal si mě druhý den a řekl: Líbilo se mi, jak

jsem tě vyhecovoval, to bylo super. A hned se šlo zase dál a byl nový den v dobré atmosféře.“

Mike Babcock v Torontu

„S Mikem Babcockem jsem měl pár výstupů. Párkrát jsme se pohádali, řekli si to jako chlapi. On měl něco proti mně, já zase proti němu. Vyříkali jsme si to a bylo to v pohodě. Tehdy přišel před sezonou, že všichni máme stejnou startovací lajnu, že nikoho nezná apod. Ale stejně mluví každý trenér, a vždycky je to jinak. Hráli jsme přípravná utkání, já hrál asi ve třech. Ale spíš na jedné noze a v polovičním tempu. Pak přišel první zápas sezony v NHL a já nebyl v sestavě. Říkám si, co to je, minulý rok jsem hrál 22 minut na zápas a najednou jsou v sestavě tři mladí kluci? Jdu za ním a on, že jsem se mu nelíbil v přípravě. Podivil jsem se a říkám mu, že jsem hrál přípravu, abych se nezranil. Odpověděl, že máme všichni stejnou startovací pozici. Myslel to vážně a dodal, že mě jako hráče nezná. Reagoval jsem, jak mě nemůže znát, když jsme hráli proti Detroitu, kde trénoval, a chodil jsem na Dacjuka a první lajnu, tak mě přece musel vidět. A on mi odpověděl: Já se ale starám o svůj tým, ne o ty, co stojí proti nám. Tak jsme se pohádali. Vydrželo to dva zápasy, pak mě dal do sestavy a byli jsme v pohodě. On vyžaduje preciznost, detaily, já s tím problém nemám, mně se to líbí. Když se mi něco nelíbilo, tak jsem se sebral a řekl mu to do očí.“

Peter DeBoer v San Jose

„Měl jsem s ním pozitivní zkušenost. Přišel jsem do fungujícího týmu, kde všechno šlapalo a vyhrávalo se. San Jose je specifické, protože se odtud daleko létá a přelety jsou dlouhé. Proto mají Sharks i nejméně tréninků, protože po návratu z tripu nebylo kdy doma trénovat, těžce se vždycky hledal čas na odpočinek. Kouč byl velice chytrý, dával hráčům volno, věděl, co potřebují. A my mu vraceli důvěru tím, že jsme měli dobré výsledky.“

Jim Montgomery v Dallasu, vyhazov kvůli alkoholu

„Monty byl super, já ho měl strašně rád, byl hrozně lidský. Dokázal číst hráče, jak se cítí, v jakém jsou rozpoložení. Byl tvrdý, ale všichni trenéři musí být sebevědomí a tvrdí, aby z hráčů

„NIKDY JSEM NEPOTKAL V KARIÉŘE ŠPATNÉHO TRENÉRA. SNAŽIL JSEM SE Z KAŽDÉHO VZÍT TO NEJLEPŠÍ A VŠECHNO OSTATNÍ JSEM VYPUSTIL.“

něco dostali. A co si budeme povídat, i s námi, kterým je 35 let, to taky nebude lehké si vydobýt nějakou pozici. Je lidské někde ubrat a ulevit si. Trenér je i psycholog a on to všechno uměl. Měl pár nešťastných věcí. I to k životu patří. Je to jen člověk a lidi dělají chyby. Když pak dostal smlouvu v St. Louis, psal jsem mu, ať znovu nakopne kariéru. Měl dobře našlápnuto. Každému, i mně, bylo líto, co se Montymu stalo. Žijeme v době, kdy se na některé věci hodně poukazuje. Vrhá to špatné světlo na tým a organizaci a oni, aniž by chtěli, se museli rozhodnout, že s ním rozvážou spolupráci. Škoda, za mě úplně super trenér. Měl jsem s ním skvělé zážitky.“

Rick Bowness

„Ricka zdobí v první řadě lidskost, kterou mu kluci vraceli. On je tak hodnej chlap! Hraje se pro něj super. Umí se zaměřit na detaily, má zkušenosti, ví, jak komunikovat s hráči. Když řekne, že rodina je na prvním místě, tak je skutečně na prvním místě a hokej jde stranou. Když má nějaký hráč starosti, a já je měl taky, tak s ním svůj problém může řešit. On je ten táta, který vás vezme za ruku a jde s vámi. Tím si získával hráče a tým si skvěle sedl. Mně taky hodně pomohl. Dodnes si voláme a píšeme.“

Trenéři specialisti v NHL

„Měl jsem velmi specifický trénink, když jsem rozvíjel silovou stránku v St. Louis. Věnoval se mi Nelson Ayottte, specialista na silovou přípravu, který měl hodně originální tréninky šité mně na míru. V posilovně jsem měl od něj napsáno, jaká cvičení mám dělat, hlavně v letní přípravě. Byl jsem jak blázen. Jel jsem jedno opakování třeba v deseti sériích s různými vahami, těžké dřepy, speciální závaží a kladky a vystřelit nahoru co nejrychleji. Pracoval jsem na výbušnosti, dynamice, síle, odrazu. Takhle jsem měl

Neprojdeš! Důraz v podání českého beka pocítil i útočníci Jonathan Drouin z Montrealu nebo Yan Stastny z Bostonu, syn československé legendy Petera Štátného.

FOTO: PROFIMEDIA.CZ (3x)

dvě letní přípravy, kdy jsem i musel být osobně v St. Louis, abych rozvíjel svůj potenciál. Nelson mi dával zabrat. (smích) Kluci se mi tady smáli, že jedu 45 minut v posilovně a že to je jako všechno? Ale já navzpíral přes 8 tun za trénink! A tu výbušnost mám od té doby i v dnešním věku pořád v sobě, první tři kroky mám pořád velice rychlé. Teď už do posilovny tolik nechodím, jsem pořád silný. Nelsonův trénink mi vyhovoval, líbil se mi a opravdu hodně mi dal.“

Miloš Holaň ve Vítkovcích

„Miloš mi rámuje kariéru, máme super vztah. I teď v 35 letech se mi snaží něco dávat. Zanechal ve mně výraznou stopu. On chce vyhrávat za každou cenu, udělá všechno, je profík a jde do toho nadoraz. Doufám, že bude můj poslední trenér, protože už to na dlouho nevidím, a mohl by u mého konce zůstat. Je na něm vidět, jak ho hokej pořád baví, a chce předávat zkušenosti. Křičí po nás, ať střelíme nahoru, ale on byl střelec. A pro mě to není

samozřejmé. Já bráním a útočné věci mi nejsou vlastní. Miloš to vidí jako jednoduché, protože to má pořád v sobě, ale já to v sobě nemám. S Milošem u mě platí, že starého psa novým kouskům nenaučíš. Když mě to nenaučili v NHL, kde mi řekli dojed' na modrou a pak už se nikam nehrň, tak už se to teď nenaučím. Když to shrnu, nikdy jsem neměl špatného trenéra, ale někdo měl třeba jinou zkušenost. Já si vždycky vzal to dobré.“

Sám trenérem

„Nikdy neříkej nikdy, ale trenéřina mě neláká. Nerad radím lidem a říkám, co mají dělat. Když přijde někdo z ledu, že to měl udělat jinak, já mu řeknu: Jsem na leď s tebou, abych ti pomohl. Když se rozhodneš po svém, je to tvůj styl a ty ses tak rozhodl. A roli, že bych někomu radil a říkal mu, jak to má hrát, si nedovedu představit. Neláká mě to. Necítil bych se dobře. U hokeje bych mohl zůstat jako konzultant pro určité situace, ale určitě ne systémově něco řešit.“ □

INZERCE

Pomáhej pohybem s aplikací
EPF od Nadace ČEZ

www.pomahejpohybem.cz

SKUPINA ČEZ

GENERÁLNÍ PARTNER
 ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
 2021 - 2024

Kterého sportovce/tým byste rádi koučovali

TEXT: MICHAL JEŽDÍK

ali a proč?

PŘEMYSL PANUŠKA

veslování, metodik ČVS, dříve 15 let v pozici hlavního trenéra reprezentace ČR a 4 roky Německa

„Zamýšlíme se vlastně nad celkem prostou otázkou – umíme definovat ideálního sportovce, svěvence z pohledu trenéra? Pravděpodobně se shodneme, že míra talentu a genetický podklad pro rozvoj fyzických schopností jsou bezmála stejně zásadní jako sportovcova vnitřní motivace a niterní potřeba posouvat svoje limity, schopnost zvládat tréninkové zatížení či vůle upravit svůj životní styl a program. Pro mě toto vše ideálně spojuje Martina Sáblíková.“

DANIELA VIKTORÝNOVÁ

softball, hlavní trenérka reprezentace dívek U15

„Ráda bych koučovala svůj tým U15 softballistek na MS 2023, kam chceme postoupit. Teoreticky, kdybych v jiném vesmíru nebyla trenérkou softballu, byla bych ráda koučem české reprezentace basketbalistů na MS v Číně v roce 2019. Zajímá mne, jak funguje úspěšný dospělý mužský národčák v tom správném poměru společné energie, týmovosti, a hlavně pracovitosti.“

MICHAL BARDA

házená, bývalý reprezentant, trenér a olympionik

„Měl jsem v životě to štěstí, že týmy, které bych rád koučoval, jsem opravdu koučoval. Duklu Praha a národčák v době, kdy jsme s partou úžasných kluků zakládali novou vnitřní kulturu a zodpovědnost týmu, která v něm žije doposud. Navíc jsme hráli v širší světové špičce s týmem, jemuž mnozí doma nevěřili. Nedávno jsem měl tu čest pracovat se švýcarskou reprezentací a pomohl jí po čtvrtstoletí na mistrovství světa. Baví mne formovat z hladových mladíků hráče světové třídy a hledat ty, kteří té cestě věří. Když se po letech s řadou těch kluků potkáme, obejmeme se a vidím, jak jim pořád svítí oči. A vím, že nějaký podobný tým na mne ještě někde čeká.“

JOAN LEZAUD

squash, hlavní trenér Squashclub Strahov

„Miluji sport a od mládí vnímám olympijské hry jako oslavu sportu. Pro většinu sportovců je tento svátek vrcholem kariéry, kdy během jediného závodu, turnaje musí prodat veškeré úsilí, které dali do přípravy. To je prostě úžasné. Jelikož squash není olympijský sport, jedinou šanci zažít podobnou atmosféru máme během Panamerických her a Her Commonwealthu. Jako kouč jsem měl možnost účastnit se těch prvních a byla to skvělá zkušenost. Rád bych také zažil atmosféru Her Commonwealthu, konkrétně jako kouč týmu Malajsie. Proč? Má mladý tým, který je ovšem již nyní velice konkurenceschopný a má potenciál získat medaili i výkonnostně růst. Toho bych chtěl být součástí. Vidět, jak se hráči zlepšují, a podílet se na tom mi přináší uspokojení. Nezanedbatelným faktorem je, že malajská vláda sport výrazně podporuje a sportovci mají dobré zázemí z hlediska financí i infrastruktury, což šanci na úspěch ještě umocňuje.“

MARTIN DANĚK

mentální kouč florbalové reprezentace U19

„Jako kouče týmové dynamiky by mě nejvíc zajímala spolupráce s vysoce multikulturním týmem,

protože by to byla skvělá lekce pro další rozvoj mých profesních kompetencí. Co se týká spolupráce s jednotlivci, rád pracuji a chci pracovat dál s těmi, které okolí považuje za komplikované, až problematické. Většinou je to tak, že jim jen nedostatečně umíme porozumět.“

MIKAEL PANČÁK

kolečkové sporty, trenér ženské reprezentace v inline hokeji

„Já jsem spokojený se všemi sportovci, které mám, které trénuji nebo jako poradce či mentální kouč ovlivňuji jejich fyzickou či psychickou připravenost na zápasy, závody či tréninkový proces. Velice rád spolupracuji s ženským národním týmem inline hokeje, jsou to z větší části již profesionální hráčky nebo sportovkyně, jež se na profesionální

kariéru připravují. Většina z nich prošla kluby v zahraničí a jejich mentální i fyzická připravenost je rozdílná v porovnání s hráčkami, které hrají převážně v ČR. Kateřina Mrázová, jedna z opor reprezentace, je skvělým příkladem sportovního profesionalismu, a tudíž i pro trenéra velkou pomocí a podporou. Rád také trénuji mládež, od prvních kroků na bruslích. Takové hráče můžete a máte možnost formovat a utvářet v nich kladné návyky v chování, technice i přístupu ke sportu. Je to tvrdá práce, ale přináší krásné a upřímné chvíle radosti.“

SLAVOMÍR LENER

hokej, bývalý reprezentační trenér, vítěz ZOH 1998, a asistent v klubech NHL

„V hokeji jsem trénoval od žáků až po dospělé snad všechno. Extraligu doma i v zahraničí, naši reprezentaci, v NHL. Čistě hypoteticky bych se rád stal členem trenérského týmu Nového Zélandu v ragby a zažil atmosféru haka, slavného maorského tance. Proč? K týmu All Blacks mám ten největší obdiv a respekt. Nejen proto, že jsou nejlepším

a nejoblíbenějším ragbyovým týmem světa a na MS získali nejvíce medailí. Fascinuje mě, že si dávají ty nejvyšší cíle. Výhra nestačí, vždy chtějí vyhrát s co nejvyšším rozdílem, a navíc stylově a elegantně. Plak na tým je neskutečný, ale současně panuje obrovská podpora v médiích i na sociálních sítích. Rád bych pracoval s jejich hráči, kteří vyrostli od mládí v multisportovním prostředí a byli vychovávaní k úctě, respektu ke spoluhráčům, stejně tak i k soupeři a rozhodčím. Nikdo tam není větší než tým. Hráči, ač vydělávají tučné dolarové sumy, jsou skromní a například vždy po zápase zametají a čistí svou šatnu. Tradice, dovednosti, kreativita, společná kultura týmu a cíl, to bych rád zažil.“

PAVEL CHADIM

baseball, nový trenér mužské reprezentace

„Matěje Hejmu, autora nejvíce homerunů a nejvíce stažených bodů na skončeném ME

v baseballu. Protože by to znamenalo, že ještě neskončil s reprezentační kariérou. A z jiných sportů Tomáše Satoranského, z pohledu zvenčí supertalentovaný lídr s pokorou, dávající veškeré své úsilí ve prospěch celku, sen každého trenéra.“

TORSTEN LOIBL

basketbal, hlavní trenér reprezentací Japonska 3x3 na OH v Tokiu

„Nejde o super nadanou superstar, která mě nejméně přitahuje. Miluji hráče, kteří mají speciální dovednosti,

ale překonávají nedostatek talentu díky svým silným ambicím, pracovnímu přístupu a nezlomné vůli vyhrát. Několik podobných jsem trénoval v Japonsku. Nejlepším příkladem takového hráče je Keisei Tominaga, nejmenší a nejmladší hráč, ale také jeden z nejlepších hráčů na letošním olympijském basketbalovém turnaji 3x3 v Tokiu. Stejně je to s týmem. Trénovat a koučovat podceňované týmy je pro mě nejzajímavější a zároveň zábavné. Týmová chemie, herní koncept a dobrá trenérská práce se stávají vítěznými klíči. Je snazší uspět s týmem složeným z nejtalentovanějších hráčů, ale vyhrát s limitovaným talentem je jiná, speciální výzva.“

PHILIP MÜLLER

fotbal, bývalý trenér FC Curych, FC Sion, FC Servette Ženeva

„Během kariéry jsem v roli hlavního trenéra vždy dával přednost koučování domácích klubů s domácími hráči.

Byl a jsem skálopevně přesvědčen o nutnosti mít v týmu základní kmen složených z ‚domácích‘ hráčů. Myslím tím podobný či stejný životní styl, společné prostředí od dětství po dospívání, stejnou výchovu, možnost rozvíjet se ve stejné kultuře a podobné mentalitě. To vše společně může být základem silného týmu, který bude fungovat jako celek a zároveň umožní vystoupit do popředí některým jednotlivcům. Samozřejmě jsem si vědom, že současné vývojové období profesionálního fotbalu je ovlivněno faktorem globalizace, který pronikl nejen do fotbalu a celého sportovního prostředí. Jsem ale přesvědčen, že výše uvedené myšlenky budou mít vždy své místo v koučování týmů.“

TOMÁŠ VRŇÁK

stolní tenis, reprezentační trenér kadetek a manažer mládežnické složky ČAST

„Konkrétní jméno samozřejmě neuvedu, ale po mnoha letech praxe jednoznačně dovedu říci, co na interakci s hráči

oceňuji. Rozdělil bych to na dvě skupiny. První obsahuje základní atributy: je to zejména zápal pro hru/trénink, radost ze hry, pozitivní myšlení ve vypjatých chvílích, touha po zlepšování. Ke druhé skupině nedojde zdaleka každý a sem řadím následující: schopnost zpětné vazby směrem ke trenérovi, vlastní improvizace ve hře, respekt k soupeři i po prohraném utkání, vzájemný respekt hráč – trenér, vlastní (dobrovolná) aktivita po ‚povinné‘ fázi a jako vrchol vidím obyčejné ‚děkuji‘ ze strany hráče. Pokud hráč obsáhne první skupinu, je to skvělé, pokud dojde až do druhé skupiny, je to pro trenéra doslova energizující a s takovým typem hráče je pak radost pracovat. Výkonnost je potom už jen třešničkou na dortu.“

INZERCE

FEEL THE GLIDE
CARBON GLIDE

FEEL THE POWER
CARBON CORE FX

FEEL THE PERFECT FIT
CARBON DUO

FEEL THE LIGHTNESS
CARBON AIR2

POWERSKIN

THE FEELING OF VICTORY

ADAM PEATY
KATINKA HOSSZÚ
KIRA TOUSSAINT
RANOMI KROMOWIDJOJO

arena

arenashop.cz

Oproti kolegům z ostatních sportů o něm skoro nevíte. Není na hřišti, a ani na něm být nemůže. Sedí většinou mezi diváky, ale má velký vliv na průběh utkání i na vývoj svého sportu. Rozhodčí ve squashu. **TOMÁŠ FOŘTER**, dříve trenér na reprezentační úrovni, dnes generální sekretář domácí asociace, rozhoduje na největších turnajích utkání absolutních světových es.

TEXT: JIŘÍ NIKODÝM

Squash zrychlil a je výbušnější

Znájí trenéři dokonale pravidla?

„Dokonale asi většinou úplně ne. Ale na to, abyste byl špičkový hráč nebo trenér, je znát úplně dokonale nemusíte. Některá ustanovení jsou trochu zvláštní a v praxi ne moc často uplatňovaná. Ta hráči nebo trenéři kolikrát úplně neznají a v podstatě ani nemusí. Pravidla squashe jsou v zásadě úplně jednoduchá - s výjimkou situací bránění, které tvoří gró zásahů rozhodčího v utkání. A každého zajímá, jak rozhodčí posoudí blokování a bránění ve hře a jakým způsobem dokáže průběh zápasu řídit. To je zásadní a nejtěžší na práci rozhodčího.“

Koučování a komunikace rozhodčího s trenérem

„Během hry je to stejné jako u tenisu, kdy je zakázáno jakékoli koučování hráče trenérem. V přestávce mezi sety ale trenér může jít za hráčem a mluvit s ním, koučovat ho. Trenér nemusí být spokojený s nějakým svým rozhodnutím, což se někdy stává. Pokud by na mě hulákal hodně neuctivým způsobem, mohou ve spolupráci s pořadatelem toho člověka vyvést a můžu trestat i jeho hráče. Například za to, že trenér koučuje hráče. Třeba vidím, a to se děje poměrně často, že mají nějaké posunky a pomocí nich trenér hráče koučuje. Nebo když používá řeč, kterou neznám, mohu vyzvat trenéra, ať používá angličtinu, aby bylo

jasné, co hráči říká. Pak můžu hráče a trenéra upozornit. Když toho nenechá, můžu hráče potrestat i ztrátou míče, setu nebo utkání, ale až tak daleko jsem se nikdy nedostal, nejvíc jsem odebral hráči bod. Ale zažil jsem situaci, kdy rozhodčí utkání ukončil. Hráč neustále zdržoval a protestoval, nedal se zastavit. Když vyčerpáte všechny možnosti trestů, už nezbyvá nic jiného než ukončení utkání.“

Komunikace rozhodčího s hráčem

„Hráč má právo se po rozhodnutí zeptat na mé zdůvodnění. A já mu vše vysvětlím. Není pro plynulost hry úplně vhodné ptát se po každém rozhodnutí, ale někdy je takové vysvětlení vhodné a pro mě i výhodné, protože mám možnost hráčům vysvětlit, jakým směrem se snažím zápas vést a proč. Můžu hráči vysvětlit, jak by se měl v určitých situacích, kdy třeba blokuje soupeře, chovat a jak by měl usměrnit svůj pohyb po kurtu. Některými vysvětleními hráče i tak trochu koučujete a prospějete tomu, že hra je plynulejší a tolik se nepřerušuje a nezdržuje.“

Problematické momenty

„Jde hlavně o bránění ve hře. Vždycky máte tři možnosti. Výměnu můžete přidělit jednomu hráči, druhému hráči, nebo se může opakovat. Vždy záleží na tom, který hráč bránění způsobil, a zda by hráč i bez bránění dokázal míček odehrát. Na malém prostoru se musí velmi rychle pohybovat dva hráči a nezažijete utkání, kdy nemusíte rozhodnout o bránění ve hře. V setu se to občas stane, ale v utkání jen výjimečně. U mužů bývá víc rozhodnutí než u žen. Průměr u mužů na vrcholné úrovni je asi 15 rozhodnutí za utkání. Za posledních 10 let, co využíváme i videorozhodčího a máme data, počet rozhodnutí poměrně dost klesl. V rozhodování hodně pomáhají zkušenosti z podobných momentů. Ale i u nás platí, že když nejste jako rozhodčí vidět, tak je to dobré.“ (úsměv)

Videorozhodčí

„Ve squashu na profesionálních turnajích nejvyšších kategorií PSA (Professional Squash Association) zápas řídí

„PŘI TURNAJÍCH SE VŽDY ZABÝVÁME SITUACEMI Z PŘEDCHOZÍHO DNE, KTERÉ SI ROZEBÍRÁME U VIDEA. NĚKDY U TĚTO ANALÝZY MOHOU BÝT S NÁMI I HRÁČ NEBO TRENÉR, A TO JE VELMI PŘÍNOSNÉ.“

hlavní rozhodčí u kurtu a spolu s ním videorozhodčí, jsou ve spojení. Hráči mají možnost odvolat se k videorozhodčímu, pokud nejsou spokojeni s rozhodnutím v situacích bránění ve hře. PSA má vlastní televizní tým, který - když hráč tohoto odvolání využije - pustí videorozhodčímu situaci z různých úhlů pohledu a na něm je, aby situaci posoudil. Hráči mohou odvolání využít vždy jednou za set, s tím, že pokud jsou úspěšní a videorozhodčí změnil rozhodnutí v jejich prospěch, možnost odvolání jim zůstává. Jinak o ni přijdou. Za stavu 10:10 získávají oba hráči novou možnost odvolání k videorozhodčímu. Rozhodčí u kurtu může občas videorozhodčího využít i přímo, a to zejména v klíčových momentech zápasu a v situaci, kdy hráči už přišli o možnost odvolání. K videorozhodčímu se hráči mohou odvolat i pro posouzení toho, zda míček zahráli čistě, nebo dříve, než dvakrát dopadl na zem. Bohužel nemůžou být kolem kurtu kamery všude tak, aby bylo možné podobně posoudit veškeré situace týkající se úderů v blízkosti autových čar nebo

TOMÁŠ FOŘTER

Narozen: 30. 6. 1975

Profese: squashový trenér, mezinárodní rozhodčí, generální sekretář ČASQ

Kariéra: rozhodčí od roku 2000, od roku 2014 rozhodčí nejvyšší kategorie Světové federace squashu WSF, rozhodoval mj. mužské finále Světových her, mistrovství Evropy nebo turnaje nejvyšší kategorie Egyptian Open

FOTO: ARCHIV TOMÁŠE FOŘTERA

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

lišty na přední stěně. Tam je stále rozhodnutí rozhodčího konečné. Squash se v tomhle vyvíjí dobrým směrem a díky použití technologií mohou hráči dostat objektivnější a lepší rozhodnutí.“

Vzor hráče a záporný hrdina

„Nesmírně talentovaný Egyptan Ramy Ashour vyletěl do špičky před lety už jako teenager, což ve squashu není běžné. Bohužel měl smůlu na zranění, která se mu během kariéry pořád vracela. Rok třeba hrál zdravý a byl skoro neporazitelný, ale pak se zranil a nemohl hrát. S ním nebyly žádné problémy a v jeho utkáních jsme neřešili moc složitých situací. Ukázal všem, jak se má hráč i na té úplně nejvyšší úrovni správně pohybovat. Bylo to v době, kdy řada jeho předchůdců na nejvyšších příčkách světového žebříčku úplně nepatřila ke vzorům v tom, jak se na kurtu správně pohybovat, aby měl soupeř vždy volnou cestu k míčku. I díky tomu, že byl vzorem pro generaci mladých hráčů, dnes se situace oproti stavu před dvaceti lety výrazně zlepšila. Squash je díky tomu daleko zajímavější pro diváky, protože vidí spoustu skvělých

Hvězdný potíživista. Mostafa Asal (vpravo) poráží světovou konkurenci, ale trápí i rozhodčí. Dvacetiletý Egyptan používá spoustu triků.

výměn s menším počtem situací bránění ve hře, kdy se hra zbytečně přerušuje. Samozřejmě jsou i dnes hráči, se kterými je problémů více, ale rozhodčí o nich velmi dobře vědí a jsou na ně připravení. Je to třeba další Egyptan Mostafa Asal, který již ve 20 letech dokáže vyhrávat největší turnaje. Jeho pohyb a chování na kurtu mají občas k dokonalosti dost daleko. Ale i PSA se snaží s ním usilovně pracovat na tom, aby jeho hra byla čistší a divácky zábavnější.“

Příprava na kontroverzního hráče

„Nedělám si poznámky, ale za ty roky už hráče ze světové špičky dobře znám a vím dobře, co který dělá a co od něj můžu čekat. Víme, že třeba Mostafa Asal je schopen vytáhnout cokoli, aby vyhrál. Používá fígle, aby zdržoval, odpočinul si, když je unavený, aby velmi jemně a na první pohled nenápadně ztěžoval soupeři cestu k míčku apod. Když se připravuju na jeho utkání, v hlavě si přehrávám pět až deset variant, kdy do utkání zasáhnu. A čekám, kdy tyto

situace nastanou, jsem na ně připravený. Mám nachystané věty, které mu okamžitě řeknu. PSA si je dobře vědoma, že když utkání nemají spád a hodně se zastavují, klesá atraktivita produktu, který nabízejí fanouškům. Tlačí na hráče, aby se tak na kurtu nechovali. U většiny hráčů se jim to daří, chovají se lépe než generace před dvaceti lety. Tehdy bylo chování hráčů někdy šílené, a bohužel zrovna v době, kdy jsme jako squash měli relativně blízko na olympiádu. Hra v řadě důležitých zápasů na velkých turnajích nebyla někdy příliš koukatelná a zábavná pro diváky. I proto na olympiádě nejsme.“

Vzdělávání trenérů, hráčů a rozhodčích

„Součástí trenérského vzdělávání ve squashu je i základní povědomí o pravidlech. U základů to zvládá sám lektor, u vyšší trenérské třídy je součástí licence i vzdělávání ve věci pravidel přímo rozhodčími. Osvědčila se nám i osvěta s krátkými workshopy pro děti (a jejich rodiče) při jejich mistrovství

republiky. A samozřejmě se kontinuálně vzdělávají i samotní rozhodčí. Pro české rozhodčí nižších úrovní pořádáme pravidelné workshopy, na kterých je seznamujeme s novými trendy a případnými novinkami v pravidlech, protože i ta se vyvíjejí a čas od času doznají drobných úprav. Na top úrovni výborně funguje mentoring ze strany zkušenějších rozhodčích. Po každém turnaji provádíme sami zhodnocení našich výkonů a pak na ně dostáváme zpětnou vazbu od zkušenějších kolegů nebo ředitele rozhodčích PSA. Při turnajích se vždy zabýváme situacemi z předchozího dne, které si rozebíráme u videa a diskutujeme o nich. Někdy u této analýzy mohou být s námi i hráč nebo trenér, a to je velmi přínosné, protože si vysvětlíme různé úhly pohledu, zlepšuje se vzájemné porozumění a díky tomu i naše výkony a jejich přijímání ze strany hráčů.“

Pravidla, která změnila squash

„My jsme tradičně měli počítání se ztrátami, které platilo na profesionální

17

Tolik palců nad zemí „stojí“ u profesionálů lišta na přední stěně, nad kterou se hraje squash. Ostatní hráči ji mají o dva palce výš.

úrovni do poloviny 80. let. Hra měla taktický prvek spočívající v tom, že při podání jste nemohli ztratit bod a mohli jste trochu víc riskovat, a při příjmu zase naopak. Ale dnes je bod za každou výměnu a rozdíl v taktickém přístupu podávajícího a přijímajícího se tím smazal. Profesionálové nejdříve hráli beze ztrát do 15 bodů. Potom se sety zkrátily do současných 11 bodů. Hra je i díky tomu víc útočná, méně opatrná a pro diváka atraktivnější. Pomohlo i snížení lišty na přední stěně, nad kterou se hraje. Profesionálové teď mají 17 palců, o 2 palce níž než ostatní. A je to

rozdíl, když máte běžet dopředu a míček k odehrání je najednou kratší a máte větší problém ho doběhnout a zahrát.“

Kam squash směřuje?

„Dřív hrála hlavní roli vytrvalost, viděli jsme nudné výměny a cílem bylo i na nejvyšší úrovni toho druhého hlavně unavit. Pro vývoj hry měl velký význam vývoj technologií a materiálů pro výrobu raket. S dnešními lehkými grafitovými raketami a jejich snadnější ovladatelností mohou hráči zahrát údery o mnoho dříve a rychleji než s kdysi běžnými raketami dřevěnými. To přispělo k tomu, že squash je dnes daleko rychlejší a výbušnější. Z pohledu trenéra býval squash vytrvalostní sport s potřebou mít rychlé výpady. Dnes je to rychlý sport plný výpadů, dynamiky, rychlosti, extrémní výbušnosti a s potřebou vydržet to dlouho. Pokračuje trend zrychlování hry, hráči se snaží být fyzicky připraveni, aby byli schopni hrát míčky co nejdříve, pokud možno z voleje, a tím zkracovat čas pro odehrání míčku svému soupeři.“ □

INZERCE

ČESKÁ EXTRALIGA NA VAŠICH OBRAZOVKÁCH!

arena
sport

PING-PONG TV

EVROPSKY UNIKÁTNÍ STUDIO A ROZHOVORY

Je v pořádku nebýt vždy zcela v pořádku

„V poslední době se ani po výhrách necítím šťastná. Cítím spíš jen úlevu. A když prohaju, jsem zase hrozně smutná. To není podle mě normální,“ prohlásila teprve 23letá tenistka Naomi Osakaová na tiskové konferenci po nedávném vyřazení ve 3. kole na US Open. „Myslím, že si od tenisu dám teď pauzu. Dostala jsem se do bodu, kdy se snažím zjistit, co vlastně chci dělat. Upřímně, teď vůbec nevím, kdy budu hrát příští zápas.“ Po této odpovědi se v jejích očích objevily slzy a tiskovka byla ukončena.

TEXT: MICHAL JEŽDÍK

V roce 1993 vedli výzkumníci rozhovory se skupinou světových šampionů a zjistili, že úspěch má za následek větší nároky na sportovce a kompromitaci budoucích výkonů na vysoké úrovni. Častěji se také sportovci nejspíše vyrovnávají s očekáváními, která na sebe kladou, i očekáváními přicházejícími z vnějšku, jako jsou například média, agenti, sponzoři a veřejnost.

Současné požadavky na sportovce vyvolávají mnoho diskusí o duševním zdraví a mentální odolnosti. Všichni denně zažíváme duševní strádání, jako je selhání v práci, tlaky na výkon ve škole nebo neshody s blízkými. Když čelíme těmto výzvám, jsme schopni se s nimi vyrovnat snáz, adaptovat se, a nakonec se vrátit do stavu dobrého duševního zdraví. Překonání těchto překážek nás zoceluje.

Nikdo z nás však nemůže nikdy doopravdy vědět, s jakými dalšími, i osobními problémy se může potýkat sportovec. Stejně tak se domnívám, že sportovci se snáze vyrovnávají s fyzickými a technicko-taktickými nároky na výkon i tlakem od soupeře na sportovišti, ale hůř nesou tíhu každodennosti.

Jeden z cílů sportovní přípravy, podpořený tréninkem mentálních dovedností sportovce, vidím ve schopnosti jeho samoregulace. Znamená to, že sportovci rozumějí podmínkám a prostředí, ve kte-

rých podávají nejlepší výkony, a podmínkám, kde ne. Výzkumy ukazují, že když je ohroženo sebevědomí jedince nebo když prožívá emoční tíseň, může seberegulace a úsilí nasměrované ke zvládnutí těchto situací selhat.

Trénink mentálních dovedností pomáhá sportovcům efektivně zvládat a rychle se vrátit do stavu duševního zdraví, když jsou v duševní tísní. Sportovci znalí samoregulace se dokážou přizpůsobit, pokud nejsou v požadovaném duševním stavu, aby přesto podali skvělý výkon.

Úskalí vidím také v tom, že trénink mentální odolnosti je nehmotný. Je snadné vidět fyzická zlepšení, například u silového tréninku, ale mnohem těžší je vidět zlepšení sebevědomí nebo mentální odolnosti. Ačkoliv většina sportovců a trenérů uznává psychologickou složku přípravy jako klíčovou pro výkon, často jí věnují nejméně pozornosti. Dle mého názoru jsou mentální odolnost a duševní zdraví klíčovými faktory, které odlišují úspěšné, super elitní sportovce od méně úspěšných elitních.

Výzkumy naznačují, že poruchy duševního zdraví, od syndromu vyhoření a používání návykových látek až po poruchy příjmu potravy, deprese a úzkosti, postihují až 35% sportovců v určité fázi kariéry. Přispívá k tomu několik faktorů. Jsou vystaveni obrovskému stresu, nejen

MICHAL JEŽDÍK

- Vedoucí sportovně metodického úseku České basketbalové federace, člen VV ČOV. Bývalý basketbalový reprezentant, trenér národního mužstva mužů a U20, Sparty, Prostějova, Nymburka. Byl členem realizačního týmu NBA Detroit Pistons v letních ligách. Opakovaně absolvoval Euroleague Basketball Institut. Certifikovaný lektor ČOV.

Tenistka Naomi Osakaová, nedávná světová jednička a čtyřnásobná grandslamová vítězka, prožívá už dlouho složité a smutné období. Aby unikla negativním myšlenkám, bojkotovala i tiskové konference.

FOTO: PROFIMEDIA.CZ, REUTERS

finančnímu tlaku, o kterém se stále častěji hovoří. Mnohdy jsou nuceni odložit osobní život a emocionální pohodu ve snaze o takzvaný vyšší cíl. Také čelí stigmatům typu, že jsou „slabí“, když se rozhodnou o svém boji s duševní nepohodou mluvit otevřeně.

Pandemie navrch tuto situaci mnohonásobně zhoršila. Během ní byli sportovci ponecháni na dlouho bez tréninku nebo přístupu na sportoviště. Nedostatek praxe, úzkost a nejistá budoucnost zhoršily již existující problémy s duševním zdravím. Přizpůsobení se životu v sérii izolovaných bublin navíc činí obtížnou situaci o to více stresující.

Elitní sport je světem, ve kterém se měří binárně, ve smyslu černá, nebo bílá: buď vyhráváte, nebo prohráváte. Díky tomu mnozí často zapomínají, že sportovec je člověk, a ne hrací automat, do kterého vhodíte potřebné mince, zmáčknete tlačítko a on vyhraje. Duševní zdraví sportovců je již dlouhou dobu slonem v místnosti, který je přehlížen. A bohužel většina sportovních ekosystémů je zamě-

řena na výsledky. To ovlivňuje definici úspěchu do té míry, že sebevědomí většiny sportovců závisí na počtu získaných medailí.

Elitní sportovní prostředí je zároveň tradičně nesmírně toxickou mužskou arénou. V čele většiny ženských týmů po celém světě stojí mužští trenéři. Tyto mužské arény pohlížejí na ženy jako na „jiné“, a proto je v tomto prostředí přítomen neustálý tlak chovat se určitým způsobem a odpovídat určitému standardu. Respekt, který si sportovkyně získávají, se nepřiměřeně měří spíše v závislosti na počtu jejich vítězství než na skutečném talentu a energii, kterou sportu věnují. Příběhy Naomi Osakaové a 24leté gymnastky Simone Bilesové, jichž jsme byli letošní léto svědky, nám otevírají oči a osvětlují obrovský duševní tlak, pod kterým sportují a žijí.

Skutečnost, že duševní zdraví soutěžících sportovců může mít tak závažný vliv na jejich budoucnost a kariéru, je sportovními orgány, až na výjimky (EIS, AIS, City Group, NBA...) téměř zcela ignorováno →

REFLEXE

vána. Existuje spousta rehabilitačních a fyzioterapeutických zařízení, ale najít adresu dobrého psychoterapeuta je jako hledat jehlu v kupce sena. Dokud nebudou postaveny duševní zdraví a mentální odolnost na stejnou úroveň jako fyzická zdatnost nebo technika, sportovci budou nadále bojovat se svými démony za zavřenými dveřmi a sami. Jednou z věcí, kterou bychom si mohli a měli odnést z této doby, je nezbytnost psychologické složky sportovní přípravy.

Americký psycholog Abraham Maslow odhadoval, že plně využít svůj potenciál dokáže méně než jedno procento dospělé populace. Když tedy zkoumáme lidský potenciál ve sportu, je načase si uvědomit, co vše je pro dosahování neuvěřitelných výkonů důležité. Rozpoznání hranic každého sportovce a poskytnutí prostoru pro zotavení je stejně důležité jako například hraní samotné hry.

Jednoduché gesto může mít často hluboký dopad rezonující v celé společnosti. Bylo to léto, kdy dvě sportovkyně na vrcholu sil předefinovaly příběh duševního zdraví a normalizují skutečnost, že je v pořádku nebyť vždy zcela v pořádku.

Bilesová a Osakaová významně přispěly k uvědomění si, že role duševního zdraví a mentální odolnosti jsou stejně důležité jako fyzická zdatnost člověka nebo technika. Je načase, aby vedení

FOTO: REUTERS

Gymnastka Simone Bilesová, majitelka čtyř olympijských a devatenácti světových zlatých medailí, měla patřit mezi největší hrdinky letošních Her. V Tokiu ale většinu soutěží vynechala, netajila duševní strádání.

sportovních organizací tuto filozofii skutečně přijalo a uznalo, že k možnému dosažení špičkové výkonnosti (v jakémkoliv oboru) už nestačí čerpat pouze ze strategie z knihy Umění války (v originále The Art of War, autor Sun-cu), ale je nutné uvažovat v širších souvislostech. Vidět, že péče o duševní zdraví je nepostradatelným aspektem dlouhodobého úspěchu.

Nalezení prostoru pro dialog o duševním zdraví, mentální odolnosti a skrytém nepříteli se musí stát normou. Sportovní prostředí musí být lépe připraveno

na učení a růst a zároveň poskytovat pocit bezpečí, kde lze čelit různým stresorům a obavám.

Role sportu a sportovců, kteří nás fascinují, nás hodně učí o stavu lidské duše. Přiznat zápolení s duševní rovnováhou, jít s kůží na trh, může sportovci sloužit i jako forma terapie. Nemusíme to vnímat jako slabost, naopak vše můžeme chápat jako odvahu, skutečnou sílu osobnosti. Sdílení takových pocitů může být současně i příkladem pro ostatní, dodat jim odvahu, že v tom nejsou sami.

Skrytý boj často představuje tikající bombu, která dříve či později vybuchne. Následkem je v lepším případě předčasné ukončení sportovní kariéry. Naslouchejme sportovcům, respektujme je. Je to příležitost i pro nás. Tak se projeví náš skutečný leadership. □

Women's World Floorball
Championships 2021

27 Nov-5 Dec | Uppsala | Sweden

MEN'S WORLD FLOORBALL
CHAMPIONSHIPS 2020
HELSINKI FINLAND

3-11 December, 2021

SLEDUJTE

FLORBALOVOU REPRE NA MS

27. listopadu - 11. prosince na sport

LIVESPORT

deník.cz

Úspěšní se rádi potkávají s úspěšnými

Kdo se chce pohybovat ve velkém sportu, musí sehnat peníze. Miroslav Černošek se nikdy netajil tím, že jde o jeho hlavní disciplínu. A sehnat peníze prostě uměl, státní i komerční. Jestli si myslíte, že někdo z vysokých pater českého sportu neleští kliky politiků, tak vám říkám, že jste naivní. Všichni potřebují peníze, ministři školství a NSA se mění jako ponožky, proto musíte na neustále měnící se podmínky reagovat. Tentokrát tedy o choulostivém tématu marketing v českém sportu s jednou z největších postav českého sportovního byznysu.

TEXT: ZDENĚK HANÍK

MIROSLAV ČERNOŠEK

- vlivný sportovní promotér, v 90. letech založil marketingovou agenturu TK Plus Prostějov, v roce 2001 se stal spoluzakladatelem akciové společnosti Česká sportovní
- organizátor Zlaté tretry Ostrava, dříve i zápasů Davis Cupu a Fed Cupu, zajišťoval Star team hvězd českého sportu

ZDENĚK HANÍK: „Mirku, patříš po dlouhá léta ke špičce v tvé branži v Česku. Zkus říct, co znamená sportovní manažer, kdybys to měl vysvětlit třeba studentovi FTVS, který se učí management?“

MIROSLAV ČERNOŠEK: „Vysvětluji studentům na fakultě v Brně, že sportovní marketing je marketing jako každý jiný. I agentura, která dělá sportovní marketing, je firma jako každá jiná, pouze pracuje s jiným produktem, má svá specifika. Jestliže jednou vyvineš nové ‚fitinky‘ nebo nový automobil, tak ho prodáváš. Kdežto já prodávám třeba tenisty. Jeden půlrok prodáváš třeba tenisovou hvězdu a druhý půl rok hráčku, která prohraje v sedmi turnajích v prvním kole. I pohled lidí, co podporují sport, bývá někdy rychle se měnící. Například, když jsem dělal s Jardou Jágrem, musel jsem obtížně vysvětlovat, jak je možné, že jednu sezonu dal v NHL 30 branek a druhou 70. Když jsem slyšel přednášky některých akademiků, zjistil jsem, jak se přístup ke sportovnímu marketingu liší u těch, co ho nikdy přímo nedělali a přednáší ho, od těch, co ho dělali, a povídají si o tom se studenty.“

ZH: „Jak například?“

MČ: „Uvedu příklad. Jedna dáma přednášela marketing způsobem, že studenti měli pocit: uděláme dobrou nabídku a projekt, který někam pošleme, někam zajdeme, a je hotovo. A já jim vysvětloval, že to je úplně špatný pohled. Ve firmách, které disponují financemi na podporu sportovního marketingu, to funguje tak, že šéf marketingu či generální ředitel má nalevo nebo napravo od sebe složky papírů. A on to položí na hromadu a druhý den na to další nabídky. A musí být někdo, kdo ho přesvědčí, aby se na to podíval. Vždycky jsem říkal, že si ve sportovním marketingu připadám jako příslušník Rudé armády, která dělá dělostřeleckou přípravu pro to, aby vojáci, kteří jdou na zteč, měli šanci vyhrát.“

ZH: „Představ si, že se tě student managementu nebo marketingu zeptá: Pane Černošku, já bych jednou chtěl být jako vy. Co mám udělat? Na čem vaše umění stojí?“

MČ: „To je otázka, o které jsem několikrát v průběhu své nemoci (prodělal těžký covid) uvažoval. Vyhodnocoval jsem si, proč jsem se někam dostal, přeci jen nějaké úspěchy jsem zaznamenal. Vidím tři faktory jako důležité.“

S Karlem Gottem, Tomášem Chrenkem a Jiřím Bartoškou při vítězném pražském finále Davis Cupu 2012 proti Španělsku

Vzdělání. Kariérní růst. A otázku štěstí z několika úhlů pohledu.“

ZH: „No dobře, vzdělání i štěstí rozumím, to musíš mít ve sportu také. Ale kariéra? Jaké vlastnosti tě charakterizují?“

MČ: „Já bych řekl, že jsem měl to štěstí, že jsem se ve 28 letech dostal do firmy, která se nazývala Generální ředitelství podnikového průmyslu a která řídila 40 tisíc zaměstnanců celé výrobně-hospodářské jednotky. Když jsem tam přišel, nevěděl jsem, co je to porada vedení, co je to zápis z porady vedení, co je to jezdit na kontroly do firm. Zjistil jsem, že na to, abys potom vybudoval firmu jako já, je ideální mít zkušenosti z toho, jak se firma bude, jak se řídí, jak se dělá personální politika. Dělal jsem třeba dva roky asistenta generálnímu řediteli, a ty dva roky pobytu vedle něho mi daly pro život hrozně moc. Bylo mu 55 let a měl spoustu životních zkušeností. Tolikrát mě usvědčil z toho, že já, PhDr., který si myslel, jak důležité je všechno to, co nastudoval, jsem proti němu hlupák.“

ZH: „To znamená, že na prvním místě i tvého byznysu je lidská stránka?“

MČ: „Určitě. Víš, já jsem studoval na filozofické fakultě obor literatura, divadlo, film. To by mě předurčovalo být spíše ministrem kultury nebo ředitelem divadla. Ten obor mě připravil v tom, že když chceš dělat velký sportovní marketing, tak musíš pracovat s velkými firmami a velkými osobnostmi. Část těch velkých osobností je velice dobře vzdělaných, jsou inteligentní, sečtělí, znalí. A já díky tomu, že jsem studoval ten obor, že jsem četl Goethova Fausta, Hemingwaye, že jsem zbožňoval filmy s Dustinem Hoffmanem nebo Ostře sledované vlaky, že jsem chodil v Praze do Divadla na Vinohradech, do Národního divadla. Dokázal jsem s těmi nejschopnějšími sedět večer u kafe a u koňaku a povídat si o životě. Když se jim vyrovnáš intelektuálně či duchovně, získáváš respekt a šanci je přesvědčit, že jsem to právě já, komu mají svěřit peníze na to, abych budoval velkou sportovní agenturu.“

ZH: „Když člověk přišel na Davis Cup, který jsi organizoval, na vrcholná finálová utkání, tak na tribuně za hřištěm

ZDENĚK HANÍK

- zakladatel Unie profesionálních trenérů při ČOV
- bývalý kouč volejbalových reprezentací mužů Česka a Rakouska
- současný místopředseda ČOV

seděl třeba Karel Gott, prezident Zeman, Miroslav Kalousek, Jarda Jágr, Honza Železný. To znamená spousta lidí té nejvyšší ligy. Jak je přesvědčíš, aby si tam šli sednout?“

MČ: „Řeknu to tak, jak to vnitřně cítím. Můžu tím někoho naštvat, že jsem možná příliš domýšlivý, ale na tomto světě platí, že úspěšní se rádi potkávají s úspěšnými. A tím, že jsem v té době byl promotér vítězných Fed Cupů a Davis Cupů, tak jsem úspěšný byl. Třeba Karel Gott volal, jestli by se mohl přijít podívat na finále Davis Cupu. Potvrdil svoji neuvěřitelnou skromnost, protože požádal moji ženu, aby ho dovedla k automatu, že by si dal kafe, a já mu říkám: Karle, prosím vás, to nemyslíte vážně, vy jste tu můj host, já vás rád pohostím. Stejně jako Jarda Jágr měl ve své době velice oblíbenou Petru Kvitovou, byl se mnou na olympijských hrách v Londýně a chodil na zápasy Petry.“

ZH: „A politici?“

MČ: „U politiků musíš vždycky vnímat, že chtějí být vidět a že to někdy berou profesně. Ale u spousty osobností jsem zažil, že ti, co měli rádi sport a tenis, přišli, protože finále Davis Cupu a Fed Cupu je něco, co se nevidí každý rok.“

ZH: „Co si budeme nalhávat, kromě toho, že získáváš komerční peníze, vždycky potřebujeme státní podporu, to znamená podporu politiků. A vládní garnitury se mění, jednou je tam ten, podruhé onen. Jak si mezi tímto dokázal balancovat?“

MČ: „Je to citlivé téma. Nemluví se mi o tom jednoduše, protože to je tanec mezi vejci, kdy musíš dávat pozor, aby se ti, co jsou příliš domýšliví, neuražili. Já jsem vždy u politiků rozlišoval mezi těmi, co byli moji kamarádi. Například Mirek Kalousek, který byl šlepený milovník tenisu a chtěl ho vidět, na rozdíl od jiných, kteří tam chtěli být, protože tam bude hodně lidí a za dva měsíce budou volby. Snažil jsem se ještě o jednu věc - držet lajnu tak, aby ten, co padne, a teď zrovna z posledních voleb těch padlých pár

Usain Bolt jako nejslavnější jméno, které kdy závodilo na ostravské Zlaté třetě

FOTO SPORT: BARBORA REICHOVÁ

je, aby neměli pocit, že kdysi byli moji kamarádi a podporovali mě, a já je teď, když už nejsou nahoře, vyškrtl ze seznamu.“

ZH: „Vraťme se k marketingu či managementu. Vyuvíjejí se v poslední době? Cítíš posun od doby, kdy jsi začínal?“

MČ: „Posun je výrazný. Je daný něčím, o čem se mi špatně mluví, protože jsem znám jako technický pabl. Nemám řídicák, nemám notebook, moc se nevyznám v síle sociálních sítí. Ale pochopil jsem, že počet sledovatelů sportovních subjektů a hvězd hraje velkou roli. Zjistil jsem, že jsou dnes marketingová oddělení ve velkých firmách, jako je třeba Adidas nebo Nike, kteří mají přesný přehled, jestli Kvitová má 600 tisíc sledovatelů a Ronaldo 18 milionů. A dnes, když někomu slíbím, že ho budu prodávat nebo že mu pomůžu, vždycky chci to

číslo vědět, protože u poloviny firem je to alfa a omega. Dnes už není kolikrát největší síla sportovní výsledek. Klasický příklad: znám z jednání od společnosti Adidas, že ukončili spolupráci s druhou hráčkou světa Rumunkou Halepovou, i když byla druhá na světě, protože měla nízký počet sledovatelů. Nebyla asi natolik přitažlivá a charismatická. A podepsali holku, která byla třicátá na světě. Další příklad? Třeba Zlatá tretra, u které stojím už 18 let, je to projekt, který jde do 440 milionů domácností. A to už je u některých firem, jejichž produkty jsou zaměřené na domácnosti, docela síla. Mohu například oslovit někoho, kdo nabízí pojistky, úvěry a podobně. Změnilo se to.“

Konec 1. dílu. Příště si posvítíme na hlavní sport Miroslava Černoška, a tím je tenis. □

INZERCE

OFICIÁLNÍ PARTNER
ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2021 - 2024

SPOLEČNĚ TVOŘÍME TY
NEJLEPŠÍ PŘÍLEŽITOSTI,
KTERÉ VEDOU K ÚSPĚCHŮ

iSport.cz

**SESTŘIHY VŠECH ZÁPASŮ
EXKLUZIVNĚ NA ► iSPORT.CZ**

**FOTBALOVÁ VIDEO NA iSPORT.CZ:
DŮLEŽITÉ MOMENTY ZÁPASŮ, SESTŘIHY A VIDEO ZE ZÁKULISÍ**

FORTUNA:LIGA

CZC.CZ

DVOJKY FANDÍ ČESKÉMU ESPORTU

HP Pavilion
Gaming 15-dk1020nc

21 990 Kč

www.czc.cz/eleague

Akce platí do 9. 11. 2021 nebo do vyprodání zásob.